

Šiame numery

Mūsų paguoda - knygos.
 Apie Alfonso Dargio meną
 parodos proga.
 Tomizmas ir Teilhard de Chardin
 Dešimt metų sukaktį nuo poeto
 Algimanto Mackaus mirties
 minint.
 Draugo 1974 metų kultūrinio
 priedo turinio ir pavardžių
 rodyklė (indeksas).
 Laiškai redakcijai.

Kertinė paraštė

MŪSŲ PAGUODA - KNYGOS

Už kelių dienų baigdami trisdešimtuosius didžiojo mūsų egzodo metus, dar vis galime didžiuotis šeimijoje išleidžiamomis knygomis. Išleidžiame jas, nežūrint visų negandų: sumaterialėjimo, pasitaikančio nutautėjimo, kai kada ir dvasinio išstijimo. Išleidžiame, herojiškai atsverdami iš Lietuvos glėbiais stūdomą, valdžios remiamą raštiją.

Yra žmonių rašančių. Yra ir tokių, kurie knygas beveik be pelno leidžia ir spausdina. Yra ir skaitančių, ir komentuojančių, ir kritikuojančių. Mūsų knygos nėra atsisakyti, ar visuomenės pašalinant nustumtos nusidėjėlės. Jos yra mūsų gyvenimo šviesioji dalis. Mes jas mylime — ramiai, draugiškai, be aistros. Bent pačiuojuo pamiu.

Reta mūsų nusėdija apsiėtu be naujų knygų pasirodymo, be jų pristatymo, be premijuotų autorių pagerbimo ir panašiai. Tai mūsų gyvenimo gaivioji dalis. Knygos atneša paguoda.

Gražus tas žodis: paguoda. Jis toks šventiška kalėdiškas. Gal dėl to Bronys Raila šį žodį ir pasirinko savo naujai trilogijai akimirkinių kronikų serijai pavadinti.

Mane intriguoja "Paguodos" tomų viršelių piešiniai. Architektūriškai patvarios raidės sudaro triaukštį trijų skiemėnų pastatą: Paguoda.

Linksmi kalbant, ar nebus tik trečias skiemuo "da" autoriaus nesąmoningai skiriamas jo "išti kmiusiaiai paramai ir pagalbai" žmonai Danetai? I tai galėtų atsakyti tik pats autorius.

Snekant apie viršelius, negaliu nepaminėti "Metmenų" 27 numerio originalaus viršelio, kurį piešė I. Mitkutė. Ant gana primityvios minkštasuolio masės tūpi uoli lakštingala. Iš jos praziodytos burnikės rangosi žodis menys. Apačioje kyšo išlepinta inteligento ranka su stačiu cigaru.

Dūmas prikabinatas kaip uodegaite...

Ir "Metmenų" pastovus, nors ir retas, pasirodymas solidžios knygos pavidalu yra guodžiantis faktas. Tik gaila, kad šį leidinį iš toliau užsakyti, atrodo, neįmanoma. Neseniai administracijos antrašu siųstas laiškas buvo sugražintas atgal: gavėjas išsikėlęs.

Nesitikičiau, kad išeis Antano Maceinos "Didžiojo Inkvizitoriaus" trečioji laida. Ir labai nustebau ją pamatęs ant Vacio Prižginto sekmadieninio knygy stalo Los Angeles mieste. Knyga atspausdinta "instant printing" būdu. Yra ir naujai parašytas autorius išanginis žodis.

Šios knygos reikšmė šiandien yra tiek pat aktuali, kaip ir pirmosios laidos metu, daugiau kaip prieš 25-rius metus. Juk dabar vis dažniau ir dažniau susikerta laisvės principai su totalitarinių valstybių įsivyrėjusiomis dogmomis. Laisvės ir duonos filosofiją skaityti visuomet pravartu.

"Didysis Inkvizitorius" yra Antano Maceinos kūrybos viršūnė. Ypač kalbos stiliumi jis teikia ne tik protinę, bet ir estetinę paguoda.

Taigi mūsų knygos — jei idomios ir vertingos — turi teisę pakartotinoms laidoms. Todėl laukiame dar vieno poezijos antologijos "Zemės" išleidimo, Katiliskio "Išėjusiems negrįžti", A. Kutkaus "Dailininko dalios", A. Nykos-Niliūno pirmųjų poezijos knygų. Jų neradau nei Los Angeles mieste, nei vietinės lietuvių bendruomenės bibliotekoje kartotekose, o ką sakyti apie privačius žmones. Daug kas tų knygų neturi ir, progai pasitaikius, įsigytų.

Lygiai analogiškai galėtume čia žvilgtelėti ir į kitas mūsų kultūrinio gyvenimo sritis: dailę, muziką, mokslą. Pamatytume, kad laisvojo pasaulio lietuvių dideliu procentu savo šionyktę egzistenciją jau įprasmino ir tuo, kas ligi

IŠVYKA Į ALFONSO DARGIO KOMPOZICIJAS

Laiškas iš Rochesterio

Mielas Kazy,
 Vėl pasitaikė proga mesti Tau vieną kitą mintį iš njujorkinio Rochesterio miestelio. Pats Rochesteris būtų jau kaip ir miestas, nes, sako, priskaitas apie 300.000 galvų (žinoma, žmonių; šunų, kačių ir žiurkių gal priskaitytum ir dveja tiek), bet, suspaudus visus lietuvius į krūvą, teišėitų tik miestelis, o gal net ir miesteliukas. Taigi, to miesteliuko gyventojas Alfonso Dargis spalio mėn. 19 dieną Park Avenue 696 atidarė rudeninę savo darbų parodą. Trijuose kambariuose išdėstyta bene penkiasdešimt darbų, prie kurių atidarymo dieną susitelkė didelis būrys lankytojų — amerikiečių, lietuvių ir kitokių mažumų, nes iš kambario į kambarį besilampinėjant, ausis pagaudavo daug visokio svetimšališko akcento.

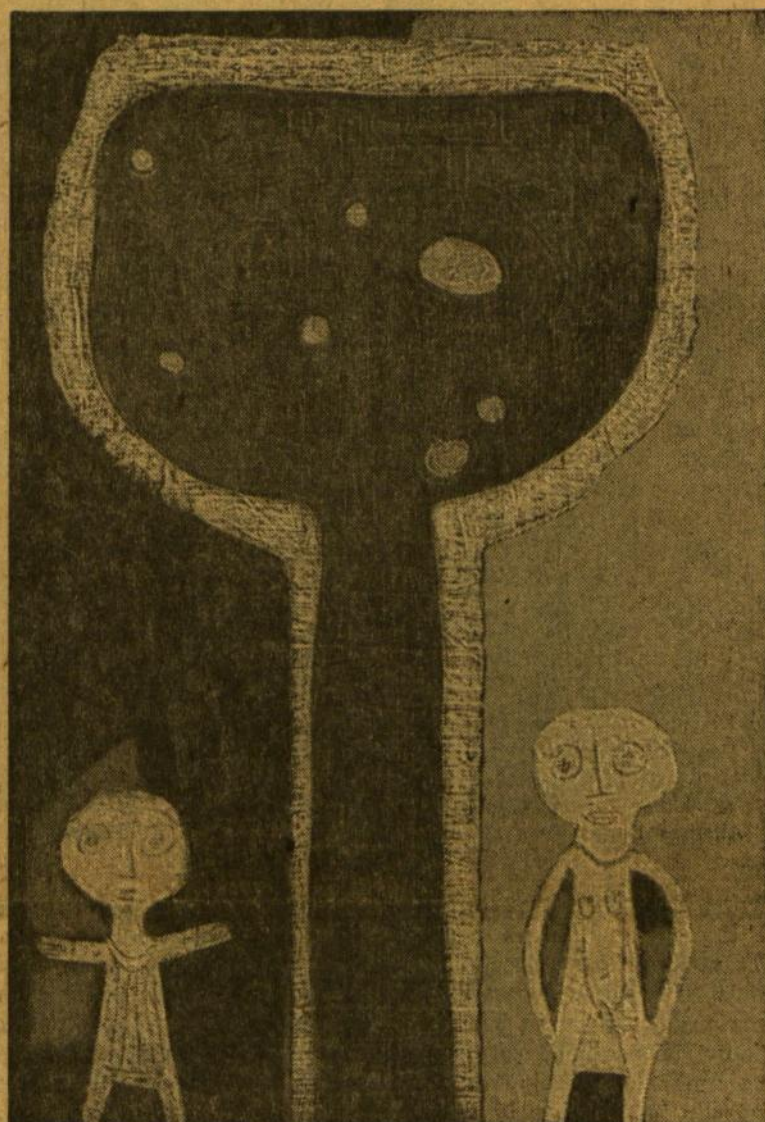
Ir miestelyje (turiu galvoj lietuvių) ir mieste (kaž šneku apie visus kitus) Dargis turi daug draugų. Gal ne tiek jis pats, kiek jo darbai. Net daugelį tų, kurių kambariuose kabo Dargio paveikslai, jis pats kiek tolimas, beveik nepažįstamas, ar neprieinamas, per aukštas, per didelės. Iš tikrųjų gi jis visiškai paprastas, pilnas vidinės šilumos, draugiškas. Iš kur toks nuotaikų skirtumas? Pirmiausia, jis, atvykęs į Jungtines Valstybes, apsisprendė koncentruotis tik į savo talentą. Nė galvoti negalvojo savo talentų jungtis į tas čia vadinamas

šiol sukurtą ir padaryta. O kur dar ateinantieji metai, kuriuose tautinė ir kūrybinė prasme gyvims kultūrinio darbo netruks. Tad su ryžtu į Naujuosius Metus!

Pr. V.

žiurkių lenktynes (rat race). Atvykęs, per pažįstamus gavo Kodako valytojo darbą, jame ir pasiliko ligi pensijos. Kodakas didelė vieta. Jam reikia visokių talentų. Reikia ir dailininkų. Tik visa bėda, kad tokį darbą paėmęs, žmogus pasijunta ir pats palmtas ligi pat kaulų smegenų. Tavo mintis pajungliama projekto projekteliams. Su jais ir guli ir keli, juos sapnuoji, juos net vakarienę valgydamas ant staltiesės mėgini pasibraižyti, o kitą dieną viršininkas tą pastumus į šalį, tą palieps pakreipti taip, aną pasukti kitaip, raudoną spalvą pakeisti geltona, mėlyną — žalia. Tu turi talentą, bet nebesei sau žmogus. Esi žmogus Kodakui. Gal mėginti siusti, draskytis, įrodinėti, kad tavo geresnis kelias, ne jų, kad tavo talentas geriau žino ir tikriau jaučia, ko čia reikia, negu jų visi skelbimų psichologijos mokslai. Vieną sykį iš tūkstančio gal ir pasiseks kieno kietą kaktą pramušti, bet kas iš to bus? Gal dešimtmetį plėšsis ir prasiplėš, gal savo darbu sugebėsi įtaigoti pirkėją nupirkti už porą milijonų daugiau Kodako prekių, bet kas iš to teks menui, kas iš to teks savo ir kitų dvasiniam augimui? Dėl to Dargis ir apsisprendė už duoną atiduoti tik fizinę savo pusę, o kiekvieną laisvą valandą būti menininku. Buvo nelengva, bet jis išstėjo. Atsisakė karjeros, turėjo atsakyti ir daug bendruomeninio darbo. Jis net "nesimotorizavo". Kaip atvyko pėsčias, taip pėsčias ir tebevaikšto. Pėstumas irgi daug padėjo išsisaugoti nuo išsilaiškymo, išbarstymo, ištaškymo, padėjo ilgesniu tarpus palikti prie dažo, prie teptuko, prie vidinio susikaupimo.

Žinoma, sunkiausia buvo toji duoninė dienos dalis. Tiesa, ji ne

Alfonso Dargis

Kompozicija

reikalavo dvasinio susikaupimo, bet ir nekėlė. Aplinka ir grubi viršininkija spausdė prie žemės, ir Dargis savo žodyne turi daug ir labai sultingų žemaitiškių žodžių ir posakių tą darbovietės pusę "pagarbinti".

Šioje parodoje yra net toks mažutis paveikslukas — sėdi tpelis išvietėje, o šalia didelis laikrodys, savo raiškumu dominuojąs net patį sėdėtoją. Tai, sako, Kodako įstarnavimas (seniority). Vienerius teistarnavęs, turi reikalus susitvarkyti per vieną minutę, kasmet gali prisidėti dar po vieną. Po trisdešimties galės pasidėti jau ir visą pusvalandį.

Dabar Dargiui tie dalykai jau užmaršty. Dabar jis pats savo laiką gali skaičiuoti, kaip kada patinka. Norėdamas galėtų rankas po pakaušiu pasikišęs į lubas žiūrėti argelba pravažiuojančius automobilius skaičiuoti. (Žinau, yra žmonių, kurie taip daro) Mūsų kultūrai didelė laimė, kad Dargis ne toks. Jo tikslas visada buvo atsikratyti duoniniais darbais ir dirbti tik tą, ko jo vidinis žmogus reikalauja. Jis ir dirba. Ir ne tik dirba, bet ir auga. Parodos atidaryme ne vienas pastebėjo, kad ji esanti gal pati geriausia ir pati stipriausia paroda, kokią kada Dargis yra surengęs. Nesiginčysiu. Gali būti ir taip, bet istorija gali reikalą apversti ir kitaip. Žmogaus akys įspirtos į priekį, o pakaušis žmogiškai maršus. Masė ne sugebė pasiknistį po praeities dulkes ir jose paieškoti primirštų vertybių. Tik atskiri smalsuoliai jas suranda, nudulkina ir parodo viešumai. Kiek tokių knygų, muzikos kūrinių ir paveikslų yra "atrasta" po autorių mirties. Ir Dargis praeity yra sukūręs nuostabių dalykų, kurie dabar dūli ku muziejuose, meno galerijose ir privačiuose rinkiniuose. Dabar juos supa tyla, nes

gerbėjai vis žiūri, ką tas nenuorama dar naujo parodys. O jis vis randa ką parodyti, vis pasemia riešukėlis kitas iš tiktai jam vienam tepricinamo šaltinio ir pabarsto naujose kasmetinėse parodose.

Siemet jis atėjo su skale visiškai naujų spalvų ir naujos technikos. Tuoju parvėrus galerijos duris dešinėje pusėje pasitinka galvą parėmusi, susimastyme, o gal sielgraužoj paskendus moteris. Prislopintu gelsvumu ji beveik švyti iš tamsaus dramatiško fono. Ir ji beveik ne akimirknio nebuvo viena. Prie jos grįžo ir grįžo ir vėl grįžo tie patys lankytojai. Žiūrėjo iš tolo,ėjo artyn, kiti net stiklą pirštais lietė. "Tas tai man patinka", buvo girdėti ir lietuviškai ir angliškai. Ir jis ne vienintelis iš penkiasdešimties, kuris taip traukė žiūrovų dėmesį. Daugelis traukė.

Kitą dieną užėjau ketvirtą valandą. Tad daugumas užsiėmė vakarieniėmis. Sakiau, pabūsiu vienas, apmesiu visą parodą ellinio žiūrėtojo akim. Atidaryme ir žmonių daug, o pakalbintieji mėgina paveikslus aptarti techniniais (ar kurio kito galo) parodų recenzentų terminais. Tokiuose žodžiuose gal ir daug guderumo, gal net ir išminties, bet man, diletantui, jie nieko nepasako, tik mintį ir nusiteikimą blaško. Aš noriu į paveikslus pažvelgti kaip į pievą, kaip į mišką, kaip į ežerą, kaip į pasaulį, kuriame niekada dar nebuvau buvęs, kaip į žmones, kuriuos susitinku tik pirmą kartą.

Nesuklydau. Galerija buvo visiškai tuščia, bent iš karto taip pasirodė. Ramu, tylu, vienintelis gyvenimas eina iš paveikslų, visiškai skirtingas nuo tos aplinkos, kurioje gyvena dieną iš dienos. Akys bėga nuo vieno paveiklo prie kito, nuo susimąstusios moters, prie intymume skęstančių dviejų žmogys-

čių, prie išklmingsos madonos, apsuptytos ikoniška aureole, bėga ir mėgina sutraukti visus į vieną, į visiškai naują, niekur nebūtą ir nebūsimą dargišką pasaulį. Akys bėga, o mintis ieško žodžių, kuriais galėčiau tą viską suimti ir aptarti paprastai ir visiems suprantamai.

Bet aš ne vienas. Iš tolimesnių kambarių laipteliais nulipa moteris, ilgu širmu paltu, tamsiais, iki pusės nugaros nukritusiais plaukais. Akys įbestos į keistai sudrįskusių spalvų tris figūras. Lūpos susideda smagiai šypsenai, lyg priešais būtų ne paveikslas, o keistai matytas ir labai artimas pažįstamas. Prieina artyn, pakelia ranką, bet stiklo nepaličia. Smulkiąs judesiais apvaikšto linijas, nuleidžia ranką žemyn ir galvos judesiais kartoja tą patį, ką darė su ranka: gal sekė linijas, gal spalvas. Paveikslas pavadintas tik kompozicija ir jau pažymėtas parodavimo ženkluku. Aš pats aną dieną buvau jį pavadinęs Trim karalius ir su didžiausiu malonumu būčiau norėjęs turėti savo kukliam rinkiniui. Nuo Trijų karalių moteris pasuka prie vieno banjo su trim dainininkais, paskum prie išisios poemos, supintos iš įvairaus mielynumo, raudonumo ir žalumo spalvų su medžiais, namais ir dideliu purvinu lašu, pakibusiu skaidriam dangaus mėlynume, toliau dar prie nugriuvusio žmogaus, tur būt, miegančio, nes ranką po galva pasidėjęs, kad grindys nebūtų tokios kietos, o juodoji sienoj langas su perlinskusia (gal iš skubėjimo) švytuokle. Ties juo moteris ilgai stovi ir gal mėgina atspėti, kas tam žmogui būtų atsitikęs, kai laikrodis atsikus į kelioms (o gal į prikėlimo) laiką, o man dingtelė mintis, kad jam reikės užmiršti sapnus ir skubėti į Kodaką.

Susigriebęs, kad į moters paveikslą žiūrėjimą žiopsau per daug atvirai, kiek susimašau, bet žiopsuojamo nutraukti vis tiek negaliu, nes ji paveikslus ne stebi, bet jais gyvena. Tokiu pat susižavėjimu ji praeina ir pro medinį arkluką ir pro rutulį, iškėlusį pagalbos šaukiančias rankas, ties rankomis susikibusia pora plačiai nusišypso, beveik susijuokia, ir nusigrįžta į šalia kabantį labai komplikotą paveikslą. Jo raudonom fone, pribertam įvairiausių spalvų formų formelių, ryškėja trijų žmonių figūros. Stovi ilgai, net rankų nepakelia, matyti, mintimi mėgina apimti visą paveiklo turinį. Nuo jų meta akį į susimąstusią moterį, nuena prie durų, paima už rankenos, valandėlę stovi, pro stiklą įsižiūrėjusi į gatvę, paskum paleidžia rankeną ir greitai žingsniu vėl grįžta prie susimąstusios moters. Prieina visiškai arti ir žiūrėdama nuo viršaus ligi apačios, nuo kampo ligi kampo. Dabar prieinu ir aš. Atsistoju šalia ir, kelis akimirknius patylėjęs, pasakau:

— Idomus.
 — Nuostabiai gražus. Ir labai prasmingas. Aš jau ketvirtą kartą prie jo ir niekaip negaliu suprasti ant ko jis tapytas, —prašneka, bet galvos į mano pusę nepasuka. Matau tik kiek nusklemtą jos profilį ir pagalvoju, kad iš kažin ko ji šiek tiek panaši į patį paveikslą. Tik reikėtų kitaip aprengti ir būtų visiškai ta pat.

(Nukelta į 3 pusl.)

Dailininkas Alfonso Dargis savo studijoje, Rochester, N. Y.

Alfonso Dargio parodos proga

(Atkelta iš 1 psl.)

— Kiek žinau, ant šilko, — pasakau.

— Ant šilko? — pakartoja. — Dabar ji galvą pasuka į mane. Tik labai trumpam momentui, ir aš pamatau mėlynas akis, nuostabiai didelės ir išplėstas, lygiai tokias pat, kaip visoj eilėj Dargio paveikslų. Tik Dargio visada tamsios ir tokios pilnos liūdnumo, o tos šviesiai mėlynos.

— Ant šilko? — pakartoja. — Bet kaip jis tą šilką taip suglamžė? Žiūrėk, tam kampe raukšlės plačios, beveik kaip vandens ripulavimas, o čia eina smulkyn, staiga nurūksta ir glamžuliai nueina visiškai kitom kryptim ir visiškai kitokio supnimo. Čia juk du paveikslai. Žiūrėk. Nuimkim tą moterį ir padėkim ant lygaus fono, o tą palikim čia su visais suraukšlėjimais ir spalvų tonais. Ar neturėsime du puikius paveikslus? Vienas grynai šių dienų, kitas iš kažin kokios senovės. Iš kokių inkų ar aztekų ar plokščiosios bizantikos. Iš tikrųjų jis niekur neprilimpa. Pati nežinau. Bet palikim tą. Aš vis tiek norėčiau žinoti, kokiu stebuklu jis tą šilką taip suglamžė.

Visą laiką išlaikusi pirštus atokiau nuo stiklo, lyg bijodama palikti nuospaudas, dabar palietė jį pačiais galais ir nubėgo raukšlį kryptimi.

— Nesuglamžytas, — nejučia prastariau, nors buvau galvojęs nutylėti. — Šilkas čia lygus, be jokios raukšlės.

— Tikrai?

— Tikriausiai. Dabar ji visiškai atsisuko į mane ir ilgai pažūrėjo tiesiai į akis. Per tą laiką turėjau progos įsižiūrėti, kad ir jos akys ne tokios tūšios, kaip iš karto buvo pasirodę.

— Tamta ir esi Dargis? — tylini ir kiek prateštai paklausė.

Gal klystu, bet atrodo, kad veidais net sumišimo rausvumas nubėgo.

— Deja, ne, — nusisypsojau. — Tik šiek tiek jį pažįstu ir numanau, kaip jis kai ką padaro.

— Ir kaip tą padaro? — ilgais plonais pirštais virpindama prabėgo paveikslu paviršium.

— Ir kaip tą... Niekada nesispraudžiau į jo studiją iš arti pažūrėti, bet iš pasišnekejimų žinau, kad tam jis vartoja tirštą emalį. Jį tepa, džiovina, raizgo, dažo, šluosto, tina...

— Aš pastebėjau. Pastebėjau. Daugelyje paveikslų yra toks smulkių reljefas. Pastebėjau ir vis sukau pa vą. Aha, aha. — nutraukė kalbą ir pradėjo eiti atgal per paveikslus, ties kiekvienu sustodama, vis paahuodama.

Neturėjau jokio noro sekti iš paskos, tai ėmiau smulkiau žiūrėti tas paveikslų vietas, į kurias ji buvo atkreipusi dėmesį, kai netikėtai išgirdau užpakali minkštą balsą:

— O žinai, ką aš pasakysiu? Tas Dargis yra poetas. Kiekvienas jo paveikslas yra poema. Ir gera poema. Viena didesnė, kita mažesnė, bet poema. Tuo tarpu... — pamojė ranka Keišta moteris. Iš karto pasirodė ir nuėjo prie durų.

— Tarpdury atsisukusi dar pridėjo: — Ir gera poema.

Ilgu paltu nupludė skersai gatvę į mažutką smarkiai raudoną Porsche, kurią, statydamas savo peraugusią kumelę, norėjau kumštelėti kiek toliau. Išėdo ir nulėkė. Lyg būtų nenormali, o prašneko išnintim.

Dabar palikau tikrai vienas, bet išmūstas iš savo minčių tako. Buvau besuvedęs visą Dargį į vieną vientisą pasaulį, atskleidžiantį visiškai naują pažinimą, o čia toji (kas ji?) — poema, paveikslas ar tik paveikslu rėmuose nuotykiu ieškanti poetiško) pasimaišė ir visą mano radingį sujaukė. Poetas. Tikrai, netoli nuo Ladanykščio manęs paties. Juk buvau įpratęs už kiekvieno (ar beveik už kiekvieno) Dargio paveikslu matyti istorijas. Kartais

Alfonso Dargis

Kompozicija

liūdnas, kaitais labai smagias, kartais taip sau tokias, kokios ateidavo į galvas Lietuvoje prie ugniakuro, bulvės bekepančios. Kitas kas būtų nataps ir ugniakurą ir bulvės ir šnekėtojus, o Dargis pagavo iš šnekų istorijas ir sudėjo į paveikslus. O gal ne istorijas, gal poetas. Še pilkas, raibuliukais aprengtas medinis arklukas su plačiais rankas išskėtusiu pajaceliu. Arklukas, pasukęs galvą atgal, nustebusia akim žvelgia, lyg klausytų: ko gi pajacelis taip plačiai savo plonas rankas skėčia, o gal ne žvelgia, gal tik pajacėlio dainos klausu. Ar tai ne dviejų, neperskiriamų draugų poema? Kas aną vakarą pro tą paveikslą ėjo, vis sakė: "Tas man tai patinka". Tik ne vienam neatėjo į galvą suvokti, kad tas paveikslas pasamoneje suskamba išista poema. Be žodžių, be ritmo ir be rimų, bet tokia šilta, tobula vidinė visuma, kad kiekvienam turi prie širdies gulti. Niekas to nepagalvojo, o toji mėlynom akim moteriškė (dievai žino,

kas ji tokia) atėjo ir iš nesamų šilko raukšlų ištraukė paslėptą teisybę.

Dabar einu nuo paveikslu prie paveikslu ir matau, kad Dargis yra poetas ir spalvų ir formų ir jų sutelkimo į vieną sandarį visumą. Kartais kietas ir dramatiškas, kartais dainuojamas su šypsniu pro usą, o vienam paveikslu dvi (gal vaiko ir motinos) figūros su nemaža dramatiškumo doza visoj kompozicijoje. Jo namuose mačiau panašios technikos labai subtiliai padarytą mergaitę su gaidžiu. Tokio švelnaus išsiliejimo tai vienur, tai kitur jo paveiksluose buvo jau ir anksčiau, bet taip padarytas išistas darbas bus bene pirmasis jo parodoje. Ar tai reiškia, kad kitoje parodoje susilauksime jų daugiau? O gal ir visą parodą?

Daugelis dailininkų gamtą piešia, bet piešimo procese ją taip

perkeičia, kad ji tampa nebe gamtos, bet dailininko pasauliu. Jie eina į gamtą, į miestą, ieško kalnų, medžių, gatvių, žmonių, juos piešia ten pat, bet pačiam piešimo procese juos nudaiktina, perkelia į visiškai kitą matymo plotmę. Dargiui to nereikia. Jis neina ieškoti nei gamtos, nei daiktų, nemėgina jų perkeldinėti į savo suvokimo plotmę. Jis dirba tik namie. Net dailininkams įprastinio molberto, berods, neturi. Pasitiesia popieriaus ar medžiagos gabalą ant stalo ir tepa, kol jame išryškėja tas pats (ar kiek begalima tas pats) vaizdas, koks yra dailininko sąmonėje, viduje, plazdena sąmonėje, susikoncentravęs jo būsenoje, ar dar kaip nors mandriai bešisireikštam. Jis piešia tik grynai savo ir iš savęs. Toji savybė jį priartina prie lyriško mąstytojo, iš čia gal išplaukė ir tai nepažįstamai moteriškai poeto terminas, nes iš tikrųjų jis ir yra poetas, dainuojąs spalvomis, formomis ir linijomis.

Taip norėjęsi, Kazy, čia suminėti keletą (be jau minėtų) ypač ryškių paveikslų, bet atsiimušiu į sieną: visi paveikslai pavadinti vienu vardu — kompozicija. Išskirti vieną paveikslą nuo kito ir išskirti taip, kad niekas vieno su kitu iš aprašymo nesumaišytų, reikia daryti formato, spalvų, daiktų, linijų net nuotaikos ir tekstūros inventurizaciją. Pamėginau. Vienam paveikslui reikia vieno, o kartais ir dviejų bloknoto puslapių. Ta pati sunknybė yra ne tik mėginančiam ką parašyti, bet ir parodos lankytojui. Po auidarymo daug kas mėgino pasidalinti mintimis, kas kuriam patiko. Pasirodė, kad patikusį bevardį paveikslą lygiai sunku aptarti, kaip ir minioje matytą žmogų. Ne visi tuos pačius žymenis pastebi ir ne visi vienuodai atsimena. Paminėjau tą ir pačiam Dargiui. Jis susimąstė ir sutiko, kad negerai. Jeigu kompozitoriai savo darbus sužymi numeriais, kodėl dailininkas negalėtų suavuosius sužymėti: Kompozicija Nr. 5, ar Kompozicija 1017. Tada lengva būtų apžvelgti, ir rašant ir kalbant patogiu būtu aptarti tik vieną kurį paveikslu aspektą, galėtum lyginti, skirti, analizuoti. Dabar neįmanoma. Inventurizacija ne tik viską apsunkena, bet ir temdo.

Nebaisu pranašauti, kad Dargis mūsų (o gal ir platesnėje) meno istorijoje užims reikšmingą kampa, kad reikės kam apie jį kalbėti ir rašyti, ir gal reikės nemažai, bet kaip jie savo kalbose ar raštuose išskirs vieną kompoziciją nuo kitos. O reikės. Kaip nors reikės...

Tuo tarpu tiek. Tavo Jurgis Jankus

Laiškai redakcijai

Dėl Lietuvos foto archyvo organizuojamos knygų serijos vardo ir kt.

Kun. A. Kezys, SJ, Jūsų redaguojamam "Draugo" kultūriniam priede (XL30) paskelbė labai reikšmingą Lietuvos foto archyvo užmojų — išleisti "Amerikos lietuvių foto enciklopediją". Tai būtų — "American — Lithuanian Ethnic Encyclopedia". Kad ji bus gausiai iliustruota, kad jį bus "Pictorial", čia visai antraeilis akcentas, nors ir svarbus.

Gal iniciatoriai bus ir apie tai pagalvoję, bet sviestu košės nepagadinsiu, jei paliesiu dar vieną sritį. Tai mūsų mokslininkus, dirbančius JAV universitetuose, bei mokslo institucijose. Jie tyliūs, dažniausiai nėra plunksnos žmonės, todėl nieko apie juos arba labai mažai ką girdim. Reikėtų juos susieškoti ir suregistruoti šioje enciklopedijoje. Nevertėtų pamiršti ir sportininkų. Ne vien tu, kurie mūsų

ras, kad jis nebus užmirštas. Bet ar nebūtų tiksčiau tą knygų seriją pavadinti "Amerikos lietuvių etninė enciklopedija". Tai būtų — "American — Lithuanian Ethnic Encyclopedia". Kad ji bus gausiai iliustruota, kad jį bus "Pictorial", čia visai antraeilis akcentas, nors ir svarbus.

Gal iniciatoriai bus ir apie tai pagalvoję, bet sviestu košės nepagadinsiu, jei paliesiu dar vieną sritį. Tai mūsų mokslininkus, dirbančius JAV universitetuose, bei mokslo institucijose. Jie tyliūs, dažniausiai nėra plunksnos žmonės, todėl nieko apie juos arba labai mažai ką girdim. Reikėtų juos susieškoti ir suregistruoti šioje enciklopedijoje. Nevertėtų pamiršti ir sportininkų. Ne vien tu, kurie mūsų

reikišiasi, bet ypač ir tu, kurie pagarsėję visoje Amerikoje. Sakykim, John Unitas (Jonaitis), Alex Sunduskis ir kt.

Linkėtina iniciatoriams gero vėjo, o mes, skaitytojai, ruoškimės atverti kišenes ir praturtinti savo namus nauja, prasminga knygų serija, be kurios negalėtų išsiversti nė viena lietuviška šeima. Juo daugiau prenumeratorių, juo didesnės galimybės bus išleisti ir anglišką jos versiją. Ši tai tikrai pasitarnaus mūsų lietuviškos kultūros populiarinimui.

A. Radžius

Jubiliato pasigarsinimas

Tas besigarsinąs jubilatas esu aš pats. Ir tai dėl to, kad sulaukiau kapos metų ir būvau pagarsintas — prisimintas Draugo kultūrinėje kronikoje, Mokslo, Meno ir Literatūros daly, lapkričio 2. Tas prisiminimas, žinoma, man prie širdies, ir nuoširdžiai už jį dėkoju. Tik norėčiau iš jo išbrukti tai, kuo nesu buvęs. Noriu pabrėžti, kad, būdamas Kauno radiofono literatūros sky-

Algimantas Mackus

Poeto mirties dešimtmetį minint

ATSKLANDA

- Ką nešu stikliniame karste?
- Surinkau visus daiktus, turėtus anuomet.
- Saknis įleido mirę daiktai manin.
- Nemusimės ištraus, mirusio svorio?
- Kai žmogus nebenturi ko laidoti, jis tampa vienas.
- Būk.

Į APVALIĄ SPALVĄ

Zmogišką išdidumą —
kampuotą vėją
žaliuose krūmokšniuose,
rausvuose agrastų ovaluose
prieš kraujo sukresėjimą —
atleisk.

Zmogišką vienatvę —
negrįstoj gatvės linijoje
riedantį kaimiečio vežimą
su grūdais iš gimtojo derliaus
prieš rudonio šalną, —
atsauk.

Neornamentuotą kalbą —
išsunktą akių mėlynumą,
užgriautų žaislų apvalumą
prieš dangaus sulėtėjimą, —
užgniaušk.

Generacijos neapykantos —
klėdinčios vaikystės,
pamišimo dėl duonos,
geltonų plaukų,
priarastytų apkasų druskos, —
nebeatimk.

Per vėlu.

IŠ "CHAPEL B"

Mirtis yra pasenęs ir nuvėsus
saulėleidis virš Lietuvos gamtovaizdžio:
pavasari saulė už ištėkėjo
už svetima kalba prašnekusio mėnulio.
Mirtis yra iškrūpėliai malūnai,
už auksinę krūtį į žvarbią vėjo pusę:
vidurnaktį išlindko mergina
slopta sumalt padėsenio darbo grūdus.

Mirtis yra fanatiški artojai,
apakęs kraujo sakramentas su žeme:
kaip žvėrys sužeisti pakyla jie iš guolių
ir dižta atsimušę į cementą vakare.
Mirtis yra į frontą sugrąžinti
piktai ir ciniškai kareiviai su medaliais:
į švina puolė išbadėjęs mergina,
netekus ašarų išverkti savo daliai.

Mirtis yra pageltę manuskriptai,
senųjų knygų tituliniai lapai:
pelėsių kronikon ir išnykimo daton
surinko žilas Vilniaus antikvaras.
Mirtis yra į patį žemės turį
Ištįsusių kolonijų žemėlapiai:
į prievartą poklojo Marija —
į krūktą — savo kūno liemenį.

Mirtis yra iš Afrikos žemyno įtraukti
naujų respublikų vardai istorijos žabangon:
netekus žado, klupo negrė Marija
suspaudus ankštą amuletą rankom.
Mirtis yra suvaikintos valstybės,
žemėlapiuos ištrintos upės iki marių:
dainuoja sausą negrė Marija
lelijų, ledo ir lietaus kalba.

riaus redaktorium, neorganizuotą jaunimo radijo valandėlių nei literatūros ir muzikos montazų. Tie nuopelnai priklauso ne man, kitiems, tarp kurių labai ryškūs yra rašytojas Balys Gražulis, taip pat jubilatas (gruodžio 10 sulaukęs 60 metų), mano anuo-metinis bendradarbis, vėliau paskelbęs du populiarius novelių rinkinius — Brydė rugiuose (1947) ir Sudužęs vaizdas (1955).

Leonardas Žitkevičius

LIETUVOS STATUTŲ TYRINETOJAS LAPPO

Istorikas I. Lappo yra daug nusipelnęs Lietuvos statutų tyrimo srityje. Jis yra miręs 1944 m. gruodžio 23 d., taigi prieš 30 metų. Tai buvo rusų istorikas, kilęs iš istorinės Lietuvos bajorų giminės. Rusų mokslo akademija 1912 m. jam pavedė parengti naują 1588 m. Lietuvos statuto laidą. Į tą uždavinį įdėjo daug studijinio darbo. Jį spėjo užbaigti Lietuvos vyriausybės paramos dėka, išleisdamas dvi stambias Statuto (vado knygas ir kritišką jo tekstą. Būdamas rusų emigrantas, dėstė Prahos universitete, kol 1933 m. jį Lietuvos vyriausybė pakvietė į Kauno universitetą. Jis yra parašęs visą eilę istorijos studijinių darbų, liečiančių Lietuvos praeitį. Pvz. jis parengė tris toms Lietuvos metrikos, rašė apie Lietuvos - Lenkijos santykius, Liublino uniją, Vyr. Lietuvos tribunolą, Vytauto D. reikšmę ir apie daugelį kitų Lietuvos istorijos klausimų.

Mirtis yra spalvoto stiklo ir vandens,
archyvuose neblunkantis kolažas:
su saule atsikėlė mergina,
su saulė užsigulė į patalą.
Mirtis yra prieš juodą arba baltą
alyvų kalną ir ugnies pamokslą:
dainavus skausmą, gimdo Marija
į mirtį, kaip išnykusį gamtovaizdį.

Tolsta mūsų egzilė
tolsta mūsų kalba.
Žilvine, Žilvinėli,
bepaspalvė plyšta puta.

Kraujo neišmatuosi
skausmo neišdalinsi.
Žilvine, Žilvinėli,
ką pasirinksi?

— Kas yra duota, kas yra išrinkta?
— Žemė duota, mirtis išrinkta.

— Kas yra duota, kas yra išrinkta?
— Nieko neduota, tik viskas išrinkta.

Į Eglės pasaką grįžta puta.
Žilvine, Žilvinėli!
Tai tiek ir tebuvo duota,
tai tiek ir tebuvo skirta.

MALDA

Mažos metrikos
protėvių raštuose
mirštančia kalba
vaikystės miestui!

Nemirusia kalba
protėvių raštuose,
prisikėlimo Dieve,
besąlyginis Viešpatie!

Šių metų gruodžio 28 d. (šandien) suelna 10 metų, kai Chicagoje automobilio avarijoje žuvo poetas Algimantas Mackus, tegyvenęs vos 32 metus, buvo gimęs 1932 m. vasario 11 d. Pagėgiuose, Klaipėdos krašte. Išsivijoje jis buvo pirmasis stipriausiai pasireiškęs atstovas tos mūsų rašytojų kartos, kuri atėjo po už ją vyresnių žemintinkų ir kuri jau buvo, paties Mackaus vaizdingomis sąvokomis tariant, grynai lietuviškos egzilės augintinė. Pirmoji jo poezijos knyga "Elegijos" buvo išleista Chicagoje 1950 metais dar Algimanto Pagėgio slapyvardžiu. O vėliau, pasirašant jau tikrąja pavarde, pasirodė šie jo eilėraščių rinkiniai: "Jo yra žemė" (1959), "Neornamentuotos kalbos generacija ir Augintiniai" (1962) ir "Chapel B" (1965, jau pomirtinis leidinys).

"Draugo" 1974 metų kultūrinio priedo turinio ir pavardžių rodyklė (indeksas)

Bendrybės

ANTANAITIS, Algirdas Titas. Profesionalais švaistymais 3.30
brd. k. O kas yra, vyrų, už pastorių? 9.14

GOLOMSTOKAS, Igoris. Naujas "Kontinentas" ir Lietuva 11.16

GOSTAUTAS, Stasys. Lietuvių Madride ir Lietuva Madrido bibliotekoje 12.7

YLA, Stasys. Kryžių kalnas čionykštėje Dainavoje 3.30

KAVALIONAS, Vacys. Žmogus, jo gimtoji žemė, namai ir daina 5.25

ka. Lietuviškieji šaltiniai didžiojoje Brookhauze enciklopedijoje 1.12

PRUNSKIS, Juozas. Ukrainiečių kultūrinis gyvenimas Išeivijoje 1.19

PRUNSKIS, Juozas. Išeivijos lenkų kultūrinis gyvenimas 3.23

PRUNSKIS, Juozas. Pokalbis su Roosevelto universiteto prezidentu dr. Weil 6.15

PUZINAS, J. Barzdaskučiai chirurgai senojai Lietuvoje 8.3

Redakcija. Paskirtos premijos Lietuvoje 8.17

S. P. Padavimų katalogas ir E. Volterio bibliografija 8.17

Sav. J. Mirė Kremliaus "dama" — Kotryna Furcova 12.14

T. A. Latvių knygų derlius 1973 m. Išeivijoje 3.23

TENISONAS, A. Praeities lobynas smėlyje prie šlaunų jūros 8.10

V. Pr. Apie medalius ir Volgos būčiuotus 11.30

Pr. V. Mūsų paguoda — knygos 12.28

Filosofija ir religija

BALTINIS, Andrius. Maceinos Inkvizitoriaus modernumas 7.20

Bgd. V. Ar tikrai kryžius yra krikščionybės simbolis 12.21

DAMBRIONAS, L. Apie moko santykius su filosofija ir religija 5.11, 18

MACEINA, Antanas. Tikėjimas ir laisvė 6.22, 29

MACEINA, Antanas. Ateitininkų darbai ir dienos 10.5, 12

PASKUS, Antanas. Dūmų apie Teilhardą besklaidant 11.9, 16, 23, 30

VALANCIUS, Grigas. Mirė Jacques Maritain ir Gabriel Marcel, gyvena F. Mauriac 2.2

VALANCIUS, Grigas. Septyni šimtmečiai Tomui ir tomizmui 6.29; 7.6, 13, 20; 8.17, 24, 31; 9.7; 12.7, 14, 21, 28

Visuomeninė, politinė, ūkinė veikla

AMBROZAITIS, Kazys. Dr. Vytautas Vardys — Lietuvos Fondo stipendininkas 1.12

ANDERSON, Edgar. Pabaltijo sąjunga — realybė ir fantomas 7.13

ANDRIEKUS, Leonardas. Konstantija Rudaitė aplankius 4.20

BARZDUKAS, Stasys. Bendruomeninis ugdymas lietuviškoje mokykloje 9.14

ČARNECKAITĖ-RAHGAR, Zita. Moterų teisės dabar ir ateityje 5.25

Ig. JAV Lietuvos Bendruomenės krašto valdybos posėdis 3.23

KOJELIS, Juozas. Generacijų plyšiai visai negilūs 9.28

LIULEVICIUS, V. Amerikos lietuvių ekonominės veiklos savarankiška pradžia 10.12, 19, 26; 11.9, 14

RAMOJUS, Vladas. Tigras Pensilvanijoje ir nevystančios gėlės Chicagoje 4.27

RAZMINAS, Pr. Jaunimo vadų problema 11.19

RMJS, Vl. Lietuvių šv. Kazimiero kapinės viso krašto pažiba 11.2

V. Pr. Nesibaidyk mikrofonu 6.1

VALANCIUS, Grigas. Tinka ir po vasario 16 išildimui 3.9

VALANCIUS, Grigas. Dialogas su taip ir kitaip galvojančiais 6.1

Visuomenininko premija Alinai Grišnienai 6.29

Kultūrinė veikla

BAGDANA VICIUS, V. MIC. Kur ir kaip mes stovime pasauliui? 10.26

brd. k. Rodykimės pasauliui ne vien tik mase 4.20

brd. k. Pro dūmų šviečiantis žiburys 5.11

brd. k. Atominių kultūrinės energijos uranus 5.25

brd. k. Rūpestis kultūrine veikla 8.31

brd. k. Nesizudykim o kovokim kultūros ginklais 10.26

Parengė Povilas Gaučys

brd. k. Ir tautinė kultūra privalo stiebtis 12.21

6. 6. Keli žodžiai apie "Sątrija" 8.31

GIMBUTAS, J. Konkretus žvilgsnis į spūtis ir darbus 11.23

GIMBUTAS, J. Kas išleis Lietuvos tautos Instituto veikalus? 12.7

KAIRYS, Anatolijus. Vilkėdime puošnias rūbas, bet neprarasim 9.7

KAIRYS, A. Atviras laiškas redakcijai 12.21

KAMANIS, Aug. Kultūriniai reiškiniai sendraugų stovykloje 8.24

Iš Lietuanistikos Instituto veiklos 9.28

JONIKAS, Petras. Atsiremiant į pagrindinį tikslą 11.9

KAZOKAS, V. Kultūrinės spaudos indeksas reikalui 6.15

KAUNAS, J. Svetimo Tarybos rūpesčiai ir darbai 9.21

LESKAITIS-IVOSISKIS, St. Ar lietuvių kultūra maskoliška? 3.2

Lietuvių laimėjo amerikiečių radijo premija. Garso bangos Bostone 5.11

Mn. P. Tautinės krypties principų kūryboje beiškant 1.12

Mn. P. Išeivija, principai, jos menai ir individuali 5.18

MULOKAS, Jonas. Dėl inžinierių architektų suvažiavimo programos 11.23

Redakcija. Pokalbis su Pasaulio lietuvių archyvo direkt. Česlovu Grinevičium 10.26

S. Alg. Lietuvių kultūros židyns New York 5.4

SILBAJORES, R. Mokslinis darbas yra kova už mūsų tautos ateitį 4.20

V. J. Lietuviškoji raidė — pylimas prieš rusišką tvaną 10.19

V. Pr. Kultūrinio atsinaujinimo tikintis 9.21

V. Pr. Kultūrinės tautos šaltiniai 7.6

Vakarėnės ir poezija. Pokalbis su Terese ir dr. Jonu Bogutais, kultūrinis vakaronių vadovais 5.25

VIDZGIRIS, Julius. Lietuviškas egzodas laiko slinktyje 9.21

VOLERTAS, Vytautas. Siūlymai kultūrinei veiklai 10.5

Tikslieji ir pritaik. mokslai

Bgd. V. Pasaulio tautos vienu žvilgsniu 5.18

Iš Lietuvos katalikų mokslo akademijos veiklos 6.22

JUOZAPAS, Dėl moko ir mokslininkų 11.23

K. B. Lietuvių inžinierių ir architektų veikla 6.15

MASALITIS, Česlovas. Erdvių tyrinėjimai 3.23

RADZIUS, A. Kometų popuri 7.20

RADZIUS, A. Mėnulio brolis Merkurius 7.27

RADZIUS, A. Antras žvilgsnis į Merkurių 11.30

SALDUKĖNĖ, Birutė. Inžinierių ir architektų kartoteka 12.14

Memas, parodos

AUKŠTAITIS, S. O. Virkau. originaliųjų ex libris kūrėjas 5.11

BRADONAS, Kazys. Vytauto O. Virkau tapybos paroda Čiurlionio galerijoje 4.27

brd. k. Pagrobtas Mikalojus Čiurlionis 3.16

brd. k. M. K. Čiurlionio filmas jau ekrane 4.6

brd. k. Miko šileikio paroda 11.23

CERKLIŪNIENĖ, Rima. Penktosios dienos paroda New York 2.16

DARGIS, Alfonsas. Ne taip, kaip Jonynui atrodo 2.9

GOSTAUTAS, Stasys. Adomo Galvinsko apylinkės adasija 1.12

JANKUS, Jurgis. Išvyka į Alfonso Dargio kompozicijas 12.28

JAUTOKAITĖ, Saulė. Vakarai su V. K. Jonynu 4.20

JAUTOKAITĖ, Saulė. Marcel Duchamp paroda 4.27

JAUTOKAITĖ, Saulė. Jono Rimšos tropikinė meno paroda 5.18

JONYNAS, Vytautas K. Man kaip atrodo 1.19

YLA, Stasys. A. Galdikas gyvenime ir spalvoje 3.16

LAPSIENĖ, Raminta. Apie gobelems ir A. Tamošaitienės paroda 10.19

MURINAS, Bronius. Adomo Varno parodos belaukiant 3.30

MURINAS, Bronius. Marčijūnienės keramikos paroda pasitinkant 11.30

Nagienė, Birutė. Po A. Tamošaitienės parodos Goethes institute Ottawoje 6.8

NARONĖ, J. Lietuvių dailininkė Japonijoje 8.10

REDAKCIJA. Pokalbis su dail. Vytautu O. Virkau 4.13

REDAKCIJA. Pokalbis su Jonu Rimša atėjančios parodos proga 5.4

REDAKCIJA. Pokalbis su Danguole Stončiūte jos parodos išvakarėse 9.14

REDAKCIJA. Anastazijos Tamošaitienės parodos proga pokalbis su dailininke 10.5

REDAKCIJA. Pokalbis su Lietuvių moterų dailininkų draugijos pirmininke Vanda Balukiene 11.30

Pr. J. Moderniojo meno muziejus Vatikane 7.20

RŪGYTĖ, Alicija. Dail. Anastazija Tamošaitienė Chicagoje 10.5

VALIUS, Telesforas. Adomas Galdikas ir jo kūryba 3.9

ZALSKAITĖ, Aldona. Danguolės Stončiūtės paroda Čiurlionio galerijoje 9.28

ZALSKAITĖ, Aldona. Lietuviški ekslibrisai rodomi Chicagoje 10.19

ZALSKAITĖ, Aldona. Dvi moterų dailės parodos Chicagoje 12.14

ZOROMSKIS, K. Elena Kepalaitė ir Dalia Ramanauskaitė New Yorko meno galerijoje 1.26

ZOROMSKIS, K. Apstatymai Romo Viešulo parodos New Yorko proga 4.13

Muzika, koncertai

AUKŠTAITIS, S. IR KITI. Aleksas Kuktus gyvenime ir scenoje 11.29

BARZDUKAS, Stasys. Tautinis šokis Išeivijos lietuvių keliuose 1.19

brd. k. Pora krūptelėjimų muzikinį reikalą 2.2

ČIKOTAS, K. "Dainos chorams" pasirodymą sutinkant 11.2

J-as, Vl. Nauji Broniaus Būdrinio kūriniai 5.25

JAKUBENAS, Vladas. Manigirdo Motekaitienės rečitalis 1.26

JAKUBENAS, Vladas. "Laiškų Lietuviams" koncertas Chicagoje 2.9

JAKUBENAS, Vladas. Leono Baltaus rečitalis ir D. Lapinsko naujo kūrinių premjera 3.16

JAKUBENAS, Vladas. Gaivus operos polėkis 4.6

JAKUBENAS, Vladas. Clevelando vyrų oktetas 4.13

JAKUBENAS, Vladas. Skaidrus jaunųjų talentų blykstelėjimas 4.27

JAKUBENAS, Vladas. R. Planquette "Kornevilio varpu" pastatymas Chicagoje 5.4

JAKUBENAS, Vladas. Dariaus ir Girėno spektaklis 5.18

JAKUBENAS, Vladas. Hanau stovyklos lietuvių suvažiavimo koncertas 9.7

JAKUBENAS, Vladas. Lietuvių kompozitorių kūriniai 9.21

JAKUBENAS, Vladas. Elenos Blandytės dainų ir dailiojo žodžio rečitalis 9.28

JAKUBENAS, Vladas. Laimos Stepašaitienės dainų ir arijų rečitalis 10.5

JAKUBENAS, Vladas. Suvalkų trikampio dainininkė Birutė Aleksaitė 10.19

JAKUBENAS, Vladas. Gudauskienės kompozicijų koncertas 10.26

JAKUBENAS, Vladas. Kamerinio trio koncertas 11.2

JAKUBENAS, Vladas. Aldonos Stempužienės rečitalis 11.9

JAKUBENAS, Vladas. Praurimės Ragienės rečitalis 11.30

JAKUBENAS, Vladas. Hamiltono Aldo koncertas 12.7

JAKUBENAS, Vladas. Jaunimo Centro-choro krikščynų koncertas 12.21

YAKUTIS, Kazys. Kepalaitė ir "Das heilige Feuer" 11.30

JAUTOKAITĖ, Saulė. Apie Verdi ir jo lietuviškojo sezono operą 3.2

KUCIONAS, Aleksandras. Arnoldas Schoenbergas ir naujoji muzika 10.19

MASKULIONIS, Romas. Mirė smuikininkas Laszlo Hajos 11.30

MOTEKAITIENĖ, Iza. Kompozitorė G. Nasvytytė-Gudauskienė 10.12

MOTEKAITIENĖ, Iza. Mūsų rečitaliai 11.16

Redakcija. "Kaukių baliaus" rengėjai be kaukių 3.9

Redakcija. Pašnekesys su muziku Kaziu Steponavičium (Apie "Kornevilio varpus") 4.20

Redakcija. Pašnekesys su soliste Aldona Stempužiene 10.26

SABALIENĖ, Vlada. Vaclovo Verikaitio rečitalis Rochesteryje 11.30

SKRUPSKELIENĖ, A. L. Motekaitienės dainavimo studijos koncerto proga 6.15

V. J. "Dievo muzikantas" Anton Bruckner 12.21

V. Pr. Pianistas Motekaitis Santa Monikoje 11.30

VISVYDAS, Pr. Ginos Čapkarskienės rečitalis Kalifornijoje 5.4

Zilevičius, J. Penkiadešimt metų nuo Klaipėdos konserv. kapelos įsteigimo 8.31

Fotografija

AUGUSTINAS, V. Vyt. Maželis — universalus fotografas 11.2

brd. k. Nuotraukos menininkų paroda 11.30

KEZYS, Algimantas, S. J. Amerikos lietuvių foto enciklopedija 11.30

RAMOJUS, Vladas. Valandėlis foto menininkų Kastytį Izokaitį 1.19

RAMOJUS, Vladas. Iš pokalbio su kun. Alg. Keziu, SJ. 4.6

Teatras

brd. k. Nuosavybė ir jos vertė po teatro festivalio 12.14

CHOMSKIS, B. Laikas šilfuoja Antra kaima 3.2

JANKUS, Jurgis. Mąstymai apie teatrą ir jaunimą 2.9

JANKUS, Jurgis. Jaunas dramos sambūris 11.9

KAIRYS, Anatolijus. Zodis trečiojo festivalio žyngny vakaro atidaryme 12.7

LANDSBERGIS, Algirdas. Teatriniai laišukai iš Europos 6.15, 22.29; 7.14; 8.17, 24; 9.28; 12.21

NAINYS, Bronius. Kalba teatro festivalio pabaigtyvėse 1.7

P. E. Jaunimas nori vaidinti 12.21

PILKA, Stasys. Kad aktorius atrodytų kaip nerimtas 4.27

Redakcija. "Antras kaimas" į antą dešimtmetį 2.16

Redakcija. Pokalbis su dramaturgu Anatolijum Kairiu 5.25

Redakcija. Pašnekesys su Hamiltono Aukuro režisierė Elena Dauguvietyte-Kudabiene 11.23

Redakcija. Pokalbis su naują A. Kairio veikalą teatro festivalyje režisuojančiu D. Lapinsku 11.23

ROTA, Alė. Pašnekesys su "Nakties" autorium Jurgiu Gliauda 11.2

STRAUMANIS, Alfreds. Baltų teatro programai gimstant 4.6

VISVYDAS, Pr. Du stebuklingieji Algirdo Landsbergio vaidinimai 2.2

VISVYDAS, Pr. Algirdas Landsbergis scenoje 3.30

Literatūros mokslas ir kritika

ANDRIEKUS, L. Gražinkime poeziją ir gyvenimą 6.15

ANDRIEKUS, L. Iš lietuvių rašytojų draugijos veiklos bei rūpesčių 2.9

B. A. Kalifornijos lietuvių rašytojų susirinkimas 4.27

B. R. Dešimtmetis bei Ivošiško 3.2

BARONAS, Aloyzas. Nobelio premijos laureatas rašytojas Patrick White 8.10

BRADONAS, Kazys. Dešimtmetis nuo Juliano Kaupo mirties 2.23

BRADONAS, Kazys. Poetė Jūzė Augustaitytė - Vaičiūnienė amžnybėn palydint 3.9

HERMIS. Pašnekesys su Birute Pūkelevičiute, 29-jo Draugo romano konkurso laimėtoja 1.26

DAINAUSKAS, J. Penkiolika O. L. Milišiaus laišku 5.18

GAUCYS, P. Francis Ponge 3.2

GRINČEVICIUS, C. Dirbti ir tarnauti laisvam lietuviškam žodžiui 4.13

GRINIUS, J. Andrius Siniavskis — Solženicino bendras 11.30

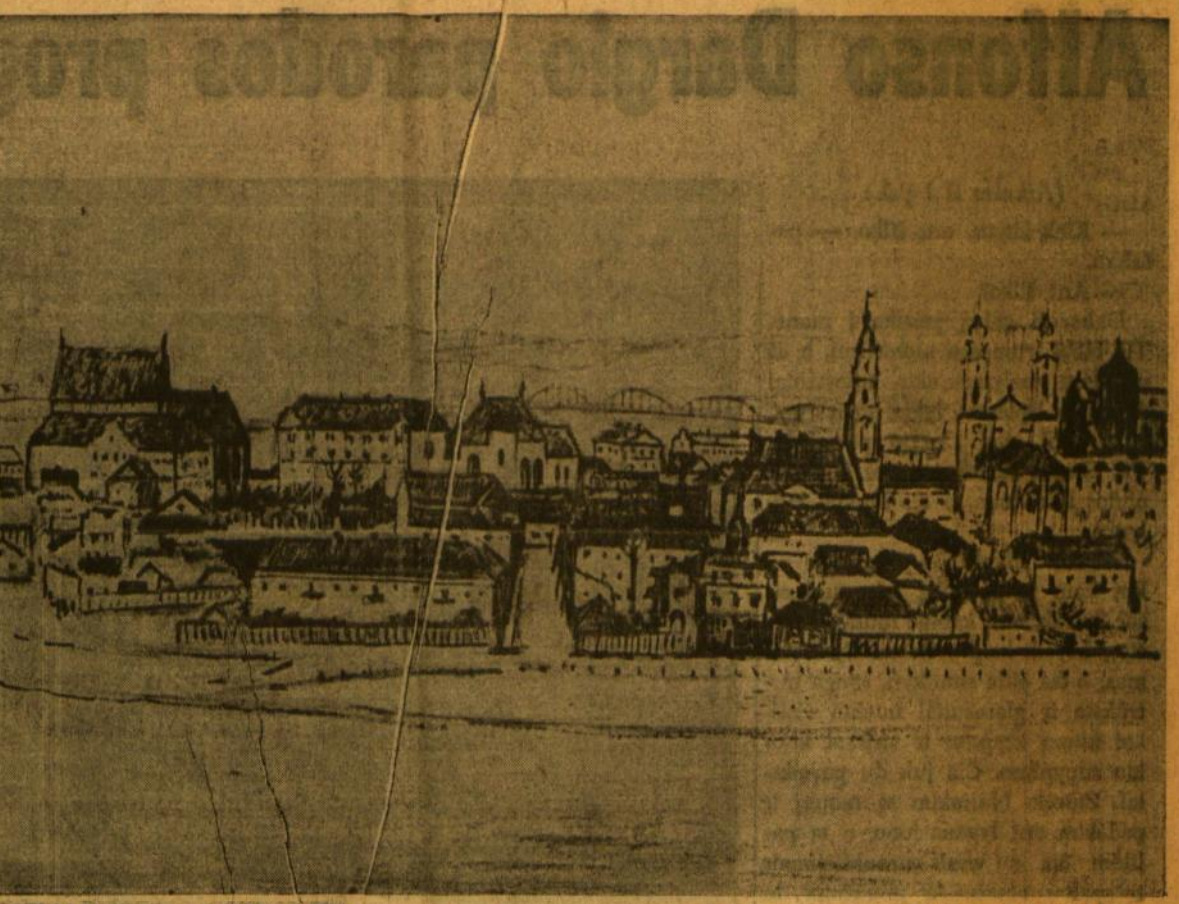
IVA, G. Jono Aisčio žodžio muzika New York 6.1

JANKUS, Jurgis. Aloyzas Baronas Rochesteryje 1.5

JANKUS, Jurgis. Nijolė Jankutė Rochesteryje 4.20

JANKUS, Jurgis. Apie savo novelę "Gimtąjam krašte" 11.16

JONYNAS, Vytautas A. Maži kelmai ir dideli vežimai 4.6

Mstislavas Dobuzinskis (1875 - 1957) Kauno senamiestio vaizdas iš Alekso

K. A. Kennebunkporte įteikta Lietuvių rašytojų draugijos premija 8.17

KAZIMIERAITIS, B. Jurgio Baltarusaičio pastangos gelbėti Mandelštamą 2.9

KAZIMIERAITIS, B. Ar romanas paseno, ar atgyja? 8.31

KEBLYS, Kęstutis. Į kartuves tuos nedorėlius! 4.13

KRALIKAUŠKAS, Juozas. Mirusiųjų žodžiai išnešė ir apgynė tautą 8.17

KRIVICKAS, Bronius. Kanda ir džiaugsmas Jono Aisčio kūryboje 6.15

LEONAITIENĖ, A. Antanina Gustaitytė - Salčiūviene 2.9

LINGIS, Juozas. Siemietiniai Nobelio literatūros premijos laureatai 12.7

MACIONAS, Vincas. Zamaitės autobiografinis fragmentas 1.26

MACIONAS, Vincas. Lietuvos himno istorijos bruožai 2.16, 23

MELNIKAS, P. Išeivijos literatūros postūriai "ten" ir "čia" liūžuose 9.7

Mn. P. Įkvėpimai, planavimai ir improvizacijos grožinėje literatūroje 8.3

Plunksn. Nikolajus I-sis būtų problema lengvai išsprendęs 4.13

PRUNSKIS, Juozas. Birutė vokiečių romane 7.27

POKELEVICIUTE, Birutė. Raidės turi magišką jėgą 4.13

RAILA, Bronys. Lyg iš suduzusio laivo 4.20

Redakcija. Išeivijoje gimsta keturių tomų lietuvių literatūros istorija (P. Naujokaitis) 5.18

Redakcija. Pokalbis su rašytoju Juozu Kralikausku 7.6

Sav. J. Kiek metų, tiek romanų (A. Christie) 4.27

Siv. Vl. Poetai ir kritikai 7.20

SALTMIRAS, Vladas. Danguolės Sadūnaitės poetinė arabeska 6.29

SALTMIRAS, Vladas. Subtilaus įsijautimo poetė (J. Svabaitė) 11.9

TOMTE, Erik. Nobelio premija apvainikuotas romanas — plagiatas (Solochovo) 9.14

V. Pr. B. Pūkelevičiute skaito kaliforniečiams 12.21

VASKELIS, Bronius. Jurgio Baltarusaičio anketa 1.5

VISVYDAS, Pranas. Nevienodas žarijų žarstymas 3.23

VISVYDAS, Pranas. Ak, kad visi siektų tobulo rašymo 4.27

VISVYDAS, Pranas. Rašytojo palikimo puslapius sklaidant (J. Tininio) 5.11

VISVYDAS, Pranas. Antikomentariai 5.25

VISVYDAS, Pranas. Besklaidant E. Mieželaičio humanistiką 7.23

Poezija

ANDRIEKUS, Leonardas. Prie rudenio širdies 3.16

ANDRIEKUS, Leonardas. Atsiverusių rudenims 12.7

AUGINAS, Balyš. Beldimas 9.14

AUGINAS, Balyš. Žiemos kepėjas 12.21

BILAIŠYTĖ, Zivilė. Spalvų ir garų iluzijose 7.6

BARONAS, Aloyzas. Buvo boba Vilniuj 8.17

BAVARSKAS, Medardas. Atsiskyrimo valanda 8.3

BAVARSKAS, Medardas. Ruduo prie Michigano ežero 10.19

BOGUTAITE, Vitalija. Ištarka iš ciklo "Nerimas" 10.12

BRADONAS, Kazys. Baladė 4.6

BRADONAS, Kazys. Pavasariškai 5.18

BRADONAS, Kazys. Vėlnių teretas 11.16

BRAZDZIONIS, Bernardas. Iš nutolusių pasaulių 3.23

DEGUTYTĖ, Janina. Vilnius 11.23

EMMANUEL, Pierre. Tu. Išvertė P. Gaučys 7.27

HOFMANNSTAHL, Hugo. Grįžimas. Vertė A. Tyruolis 2.2

JUODVALKYTĖ, Eglė. Eilėraščių 6.8

YLUVIS, Juozas. Laikas neklausia 5.4

KISIELIUS, Romualdas. Mąstymai apie Nemuno šalies likimą 2.16

Iš Bairono poezijos. Vertė A. Tyruolis 12.14

LAMB, Charles. Praeities artimųjų vėdai. Vertė St. Meringis 11.30

MACKUS, Algimantas. Atsklanda, į apvalią spalvą. Iš "Chapel B". Malda 12.28

MACERNIS, Vytautas. Sonetai 10.5

MANDELSTAM, Osip. Rašęs pasaga. Išvertė P. Gaučys 2.9

MIKAILAITĖ, Ona. Po žydriai mėlynu dangum 9.28

PONGE, Francis. Žvakė. Išvertė P. Gaučys 3.2

RADZIUS, Aleksandras. Evoliucija 1.26

SADONAITĖ, Danguolė. Rožių darže 5.11

SADONAITĖ, Danguolė. Nauji eilėraščiai 6.29

SADONAITĖ, Danguolė. Vasara kvepia rojumi 8.31

SADONAITĖ, Danguolė. Rūdenį Putname 11.2

SALIVAT PAPPASSEIT, Joan. Rytmetinis lgesys. Išvertė P. Gaučys 8.10

SUTEMA, Liūnė. Gignosi 9.21

SLAITAS, Vladas. Naujaisi eilėraščiai 1.19

SLAITAS, Vladas. Piramidžių pavėsyje 4.13

SLAITAS, Vladas. Kai važiuosiu 9.7

SVABAITĖ, Julija. O saulė arti 2.23

SVABAITĖ, Julija. Giltinė sv. Petro ir Povilo bažnyčios priangyje, Vilniuje 8.24

(Nukeita 1 5 psl.)

Filomena sako...

KAS NETAUPO ATEICIAI, TAS NEZIŪRI Į SVIESESNĮ IR TINKAMESNĮ GYVENIMĄ.

Socialinis apdraudimas yra per mažas pragyvenimui. Augšti nuošimčiai mokami Chicago Taupymo bendrovės pridėjus prie Social Security, suteiks jums ramias dienas jūsų senatvėje, 5.25% ant prastų knygučių, ir iki 7.5% ant certifikatų.

Šį metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia Aukstinį Jubilėjų ir turi laimėjimus - kelionę į Hawaii, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių laimėjimų. Atsilankykite.

CHICAGO ★★★★★

savings and loan association

6245 South Western Avenue 476 7575

EQUAL HOUSING LENDER

INSURED

INDEKSAS

(Atkelta iš 4 pusl.)

SVABAITE, Julija. Naujaisi eilėraščiai 11.9
AUGUSTAITYTE-VAICIONIENE, J. Iš nespausdinto palikimo 3.9
VISVYDAS, Pranas. Regata 3.30
VOICULESCO, Vasile. Michelangelo. Išvertė P. Gaučys 10.26
ZDANYS, Jonas. Poetas 4.27
ZDANYS, Jonas. Prieblanda 7.20
ZILYS, Stasys. Molinis indas 7.13
ZITREVICIUS, Leonardas. Apsieina asmenybės 1.12
ZITREVICIUS, Leonardas. Kas tas ponas Parmazonas? 4.20

Beletristika

CINZAS, Eduardas. Reportažas apie astrologiją 7.20
ČIBAS, Daumantas. Santana 11.16
JUODVALKYTĖ, Eglė. Paliubos 6.15
MERAS, Iechokas. Senė su žaliuoju kibiriuku 1.12
MERAS, Iechokas. Ir atleisk mūsų kaltes 9.14, 21, 28; 10.5, 12
PAPINI, Giovanni. Servantės kerštas. Išvertė P. Mačiulis 8.3
PUKELEVICIŪTE, Birutė. Svečiuose pas Narą 3.30
SAVASIS, Juozas. Šamokslas 1.5
SAVASIS, Juozas. Nelsaimingas velnias 5.25
TYRUOLIS, A. Viešnagė Pirinėjū pušiasaly 6.22, 29; 7.6, 13
UMBRAZONAS, Zigmąs. Rio de Janeiro karnavalas 2.23
UMBRAZONAS, Zigmąs. Atvykome iškoti Tahitį 4.6
UMBRAZONAS, Zigmąs. Rudens namirė lapai 10.26

Knygų recenzijos

Abr. K. Poetės Julijos Švabaitės-Gyllienės apysakinis debiutas 5.18
Abr. K. Naujieji Aloyzo Barono apsakymai 7.13
Abr. K. Pašturpės Liudo Dovydeno velnias 8.17
BALTINIS, Andrius. Religija ir kultūra Antano Maceinos knygoje „Kriekšionis pasaulyje“ 2.9
brd. k. Encyclopedija Lituanica trečiąji tomas pasitinkant 2.23
DAUGAILIS, Juozas. Sofijos Oželienės „Dienų vitražai“ 9.14
GALINIS, Leonas. N. Jankutės „Nuo devynių iki pirmos“ 1.5
GUSTAITIS, Algirdas. Algimanto Kežio knyga „Lietuvis dailininkas išsivijoje“ 5.4
INDREIKA, Alfonsas. Dr. S. Jankausko „Veterinarinė medicina Nepr. Lietuvoje“ 2.23
JANKUTĖ, Nijolė. Dvi naujos Birutės Pūkelevičiūtės knygos mažiesiems 1.12
JANULIS, Petras. Klėkio pyragai mažiesiems (J. Mineigos) 7.20
JONYNAS, Vytautas A. Skirgailinio lietuvių godos (B. Railos „Pagoda“) 8.24
KLIMAS, Antanas. Aleksandro Kuršailio didysis turtas (IV tomas) 3.23
MASILIONIS, Juozas. Prano Naujokaičio „Lietuvių literatūros istorija“ 11.30
NAKAS, Alfonsas. Jono Valaičio „Praeitės apybraižos“ 12.14
PRUNSKIS, Juozas. Lietuvos okupacinės spaudos dokumentacija 8.17
RASTIKIS, Stasys. Stepono Kolumbalos monografija 12.14, 21
Rg. Ang. Baltija tarp Napoleono ir Amerikos (V. Trumpos) 2.9
SKRUPSKELYTĖ, Viktorija. VI. Šlaito „Pro vėsnų soda“ 1.19
SALTMIRAS, VI. J. Kraliausko ketvirtasis mindauginės epochos romanas „Tautvila“ 3.16
V. Pr. Kal propagandininkui reikia meluoti (Lietuvių poezija III) 12.7
Val. Gr. Naujas Lietuvos istorijos vadovėlis (V. Lilevičiaus) 7.27
VISVYDAS, Pr. Apie mažų žmonių didelius darbus (L. Dovydeno „Karaliai ir bulvės“) 9.7
VISVYDAS, Pr. A. Kairio „Karūna“ 10.29
VISVYDAS, Pr. Zemei dainuojanti fleita. (J. Degutytės „Prieblandų sodai“) 11.23

Geografija ir istorija

ANDRIUS, Juozas. Kaip gimė naujas Lietuvos žemėlapis 1.5
DAINAUSKAS, Jonas. Sūdavių praeities tyrinėjimai 1.26
DAINAUSKAS, Jonas. Prieš 40 m. naciams nepasisekė atplėsti Klėpėdą 10.5
DN. J. Lietuvos istorija rusinama ir Amerikoje 11.2
JAKŠTAS, J. Istoriką Antaną Vasi ambūnybėn palydėjus 7.6
RABIKAUSKAS, Paulius. Lietuvos

istorijos šaltinių leidimas 2.32
Redakcija. Nauji istorijos dėstymo laikai. Pokalbis su V. Lilevičium 6.22

Sukaktys

BRADONAS, Kazys. Kompozitoriui Vladui Jakubėniui 70 metų 5.11
brd. k. Jau reikėtų ir apie tai pagalvoti (M. Valančias ir M. Ciurlionio jubiliejai) 9.7
CHOMSKIS, Balys. Broniui Jonušui 75 metai 5.4
DAINAUSKAS, J. Dešimtmetis be Stp. Kolumbalos 4.20
DAINAUSKAS, J. Akademiniam skautų sąjūdžiui 50 metų 10.19
DAMBRIONAS, L. Profesorius Alfredo Senno 75 metų amžiaus sukaktis 3.23
DAMBRIONAS, L. Petras Maldeikis — sukaktuvininkas 11.30
GUSTAITIS, Algirdas. Rašytojos Petronėlės Oriantaitės pagerbimas prie Pacifiko 4.6
JANUSAITIS, Jurgis. Susitikimas po daugelio metų (Hanau stov. gyventojai) 8.3
J-is, A. Trisdešimt tremties metų 6.15
JONIKAS, Petras. Prof. Pr. Skardžiui 75 metai 3.30
MACIONAS, Vincas. Zodis prof. Pr. Skardžiaus sukaktyje 5.25
Pr. J. 70 metų spaudos sukaktį minint 4.27

Atsiminimai

Dn. Su poetu Antanu Miškinu ir žurnalistu Antanu Bružu Sovietijos kalėjimuos 6.29
ERETAS, Juozas. Stasj Salkauskį prisimenant 7.28; 8.3, 10
GALVA, Gediminas. Pagarbiai dr. Martyną Anysą prisimenant 4.13
GRINCEVICIUS, Ceslovas. Pluoštelis atsiminimų apie Vincą Krėvę iš pokario metų 7.6
JANUSAITIS, Jurgis. Įvyks Hanau stovykloj gyvenusių lietuvių suvažiavimas 7.6
YLA, Stasys. Juozą Brazaitį atsimenant 12.14
MACIONAS, Vincas. Dvidešimt metų be Vincą Krėvės 7.6
NENORTA, Pr. Brolius Olšauskus prisimenant 9.27
PRUNSKIS, Juozas. Mano atsiminimai apie didelį žmogų Juozą Brazaitį 12.7
S.P. Balys Sruoga ir kalbininkai 9.28
TYRUOLIS, A. Iš atsiminimų apie Vydūną 5.18

Kultūrinė kronika

RASYTOJŲ ŽODIS VLIKO SEIME

Kun. Leonardas Andriekus, gruodžio 7d. Lietuvių rašytojų draugijos vardu kalbėdamas Vliko seimo bankete Bostone, supažindino seimo dalyvius bei svečius su Berlyne Solženicino iniciatyva leidžiamu disidentų intelektualų žurnalu „Kontinent“ ir pažymėjo, jog tai nauja talka mums kovoje už tautos laisvę. Taip pat priminė, jog Solženicinas bendradarbiauti žurnale labai kviečia lietuvius, ypač rašytojus. Tai nauja tarptautinė platforma mūsų kultūrai ir tautiniams reikalams skelbti. Be to, kun. Andriekus nuosirdžiai kreipėsi į Vliką ir visus banketo dalyvius, lietuvių rašytojų vardu prašydamas neprileisti, kad būtų skaldoma Amerikos Lietuvių Bendruomenė.

JAUNIMO CENTRO MENO KURSAI CHICAGOJE PRADĖS NAUJĄ SEZONĄ

Sausio 13, pirmadienį, pašyba ir tapyba. Dėsto Seselė Mercedes.
Sausio 13, pirmadienį, meno pamokos vaikams. Dail. Danguolė Štončiūtė.
Sausio 15, trečiadienį, keramika. Dail. Eleonora Marčiulionienė.
Sausio 16, ketvirtadienį, vaizdiniai pagrindai ir taikomoji grafika. Dail. Algirdas Kurauskas.
Sausio 17, penktadienį, audimas. Dail. Janina Kinkienė.
Sausio 17, penktadienį, audimas. Dail. Aldona Veselkienė.
Sausio 17, penktadienį, mazgų menas (macramė). Dail. Raminta Lapšienė.
Kursai trunka 6 savaites; susirenkama vieną kartą savaitėje nustatyta dieną nuo 7 iki 10 val. vak. (vaikams nuo 7 iki 9 val.

vak.). Pasibaigus šešioms savaitėms kursai bus tęjami toliau, bet bus nauja registracija. Mokėstis vienam kursui yra 30 dol., vaikams 20 dol. Kursų reikalais galima kreiptis į Jaunimo centrą pas kun. Algimantą Kežį, SJ, tel. 778-7500.

SKAITYKLA JAUNIMO CENTRE, CHICAGOJE

Jaunimo centre pradėjo veikti skaitykla, kuri yra įrengta budėtojo kambaryje, šalia pagrindinioėjimo. Skaityklą įrengti padėjo Aldona ir Albinas Karaliūnai iš Cicero, paaukodami 500 ir dr. Pranas ir Aldona Mažeikiai, paaukodami 200 dol. Jaunimo centras ir jį lankančioji visuomenė yra dėkingi šioms mecenatams už vertingą dovaną.

RASYTOJŲ SUSIRINKIMAS KULTŪROS ŽIDINY, BROOKLYNE

Gruodžio 14 d. Brooklyne Kultūros Židiny įvyko Now Yorko ir New Jersey apylinkėse gyvenančių Lietuvių rašytojų draugijos narių susirinkimas. Daugiausia gyildenta reikalai, susiję su bendradarbiavimu „Kontinent“ žurnale, į kurį kviečiami lietuviai rašytojai.

MOTERŲ NOVELĖS KONKURSA

„Moters“ žurnalo skelbto trumpos novelės konkurso pirmoji premija buvo paskirta Rūtai K. Vidžiūnienei, Los Angeles, Calif., už novelę „O, sakale mano“, antroji premija—Birutei Vytienei, Delhi, Ont. Kanadoje, už novelę „Pasakysiu rytoj“. Komisiją sudarė: Z. Daugvainienė, pirm., A. Karkienė, E. Krikščiūnienė, M. Kulpavičienė, V. Šaltmirus.

LEIDŽIAMAS JONO MATULIONIO VOKIEČIŲ OKUPACIJOS METŲ DIENORASTIS

Jono Matulionio dienoraštis apie paskutinį vokiečių Lietuvos, kurio spausdinimas buvo susitrukęs dėl spaustuvės kėlimosi į naujas patalpas ir kitų technišku kliūčių, vėl yra darbo eigoje. Apie 180 puslapių jau surinkta ir antroji korektūra peržiūrėta. Tikimasi, kad sekančių metų pirmoje pusėje knyga jau bus atspausdinta.

Knygos išleidimą finansuoja Jono Matulionio Knygos leidimo fondas, kurį sudarė keliolika iniciatorių (autorius giminių ir draugų), sudėjusių po 100 dol., t. y. apie pusę spausdinimo išlaidų. Kitos pusė — 2500-3000 dol. dar trūksta. (Sunku nustatyti tikslią sumą dėl dažnai besikeičiančių kainų). Iniciatoriai norė-

tų savo būrelį praplėsti ir šią sumą sutelkti iš naujų „šimtininkų“. Nepajėgūs fondai tiek imokėti gali prisidėti ir mažesnėmis sumomis.

Kaip esame savo ankstyvesnėse informacijose minėję, autorius visiems šio užmojo remėjams išsiuntinė savo knyga su specialiu įrašu.

Taiigi laukiame paramos ne tik iš kanadiečių, bet ir kitų kraštų lietuvių. Pinigus siųsti Jono Matulionio Knygos leidimo fondui, Priskelimo parapijos kredito kooperatyvas sk. nr. 2973, Toronto, Ont. M6H 1A8.

Fondo Iniciatoriai

VIENAS MOSU PIRMAUJANČIŲ SKULPTORIŲ

Neturtingo trobelninko sūnus, vienas iš 7 vaikų, Juozas Zikaras prasimušė į pirmaujančius Lietuvos skulptorius. Nuo jo mirties lapkr. 10 d. suėjo 30 m. Mirė 1944 m., baigdamas 63-čius metus. Nuo jaunatvės sunkiai dirbdamas, padėdamas tėvui stogus dengti, tik sulaukęs 16 m. pradėjo lankyti Pampėnų keturmetę mokyklą, kurią baigęs, gavo sargo vietą Panevėžio mokytojų seminarijoje. Vėliau bėrnavo, grojo nedideliame orkestre, buvo „daraktoriaumi“ slaptose mokyklose, kol G. Petkevičiūtė ir J. Jablonskis, pastebėję jo gabumus, jį parėmė, ir jis išvyko į Vilnių mokytis dailės. Čia bai-

ges mokykla, iškeliavo studijuoti į Petrapilį. Gilindamas studijas pas įvairius meno garsenybes, susilaukė to, kad net ir I. J. Riepinas apie jį atsiliepė: „Šis dailininkas turi dieviškos ugnies“.

Grįžęs į Lietuvą, dėstė Panevėžio gimnazijoje, vėliau — mokytojų seminarijoje. Nuo 1929 m. persikėlė į Kauną, kur iki 1940 m. vadovavo Meno mokyklos skulptūros studijai. Zikaras yra autorius M. K. Ciurlionio antkapio Rasų kapinėse, Laisvės ir Knygnešio skulptūrų Karo muziejaus sodelyje Kaune, reljefo „Už tėvyne“ Nežinomo kario paminkle. Jis buvo paruošęs ir Lietuvos monetų projektą, 1928 m. nepriklausomybės medali. Pasizymėjo ir kaip portretistas, sukurdamas Basanavičiaus, Kudirkos, Maironio ir kitų portretus.

UKRAINIEČIŲ SPAUDOS 400 M. SUKAKTIS

Pirmoji knyga Ukrainoje, Lvove, buvo išspausdinta 1574 m. Tai buvo Ivano Fedorovyč išspausdintas „Apóstol“ (Apaštalių knyga). Ji buvo gausiai iliustruota renesanso stiliaus augalų ornamentais. Vėliau Fedorovyčio spaustuvė išspausdino eilę kitų knygų, jų tame ir „Bukvar“ — pirmą slavų elementorių. Pirmas ukrainiečių žodynas išspausdintas 1627 m. Sukakties proga New Yorko miesto bibliotekoje suruošta ukrainiečių knygų paroda.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME VISIEMS!

Iš kairės: Albert Kuelzto, išdininko padėjėjas ir direktorius; Dr. Raymond Bartz, direktorius; Philomena Pakel, prezidentė ir Tarybos pirmininkė; William Sebastian, viceprezidentas ir direktorius; Stanley Balzekas, direktorius ir John E. Pakel, viceprezidentas ir direktorius.

Mieli Draugai ir Kaimynai:

Skambinant Kalėdiniais Varpams, ir girdint linksmas Kalėdų giesmes, Chicago Taupymo Bendrovės Valdyba, Direktorai ir visas personalas linki Jums linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų. Mes fikimės, kad Jūs leisite ir atleityje Jums patarnauti.

Chicago Taupymo Bendrovės moderniškas namas yra papuoštas Kalėdiniais pagražinimais, ir kviečia Jus atsilankyti, ir karšta kavute ir užkandžiais pasivaisinti.

PHILOMENA D. PAKEL, Prezidentė

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENE

Apie Švedijos karalienės abdikaciją ir meilę

1654 m. Švedijos karalienė Kristina (tada 28 m. moteris) atsiskaitė nuo sosto po 10-ties metų valdymo ir viešai nesislėpdama perėjo į katalikų tikėjimą. Tai sukėlė sensaciją visoje Europoje. Po vienerių metų ji paprašė audiencijos pas popiežių Aleksandrą VII Vatikane. Josios smulkus apklausinėjimas, pravestas kardinolo Azzolino, sudaro pagrindą stambiam šių metų filmui „The Abdication“, Warner bendrovės pastatytam.

Kristina buvo pasakiška asmenybė. Auginama mažu princuku (nuo 6 m. auklėjama griežtai vyriškai ir net rėdoma berniukiškai), mokslinama įvairiose šakose, kad tikėtų būsimos monarcho pareigom, ji valdė kraštą piliečių nesuprasta ir jos prisibijant. Ir filmo statytojų ji yra klaidingai įžvelgta kaip gražuolė, kuri vos gali susilaikyti nuo savo sukauptų jausmų išlėjimo.

O Kristina buvo ne tik protinga, gabi, bet ir įdomi moteris. Ji mokėjo 7 svetimas kalbas, kreipė dėmesį į mokslą, literatūrą ir meną. Vienu laiku ji pretendavo net užimti Lietuvos — Lenkijos sostą, Jonui Kazimierui nuo jo atsisakius, bet Kristinos pastangos nuėjo niekais). Kristina buvo didinga moteris, kuri lengvai kompozitorių Monteverdi ir architekto Bernini, globojo žydus ir... bet kas galėtų tai bent atspėti, stebėdamas šį filmą?

1932 m. buvo pastatytas ne spalvotas filmas apie Švedijos karalienę su Greta Garbo (kuri — amžino Kristina), dabar rodomas televizijoje. Tačiau, kaip ir tada Hollywoodas greitai nusiviedė Kristiną prie degančio židinio su Ispanijos ambasadorium (John Gilbert), taip ir dabar nuostabi aktorė Liv Ullmann šioje versijoje klaidžioja Vatikano rūmų erdviais koridoriais su kardinolu (Peter Finch) domėdamosi ne vien religija...

Yra kai kurių duomenų istorijoje, kad Kristina buvo kardinolo draugė. Filmas užgriebia ir daugiau smalsumą keliančius, gal ir ne visai tikrovišku dalyku. Filmas surežisuotas Anthony Harvey (pagarsėjusio savo „The Lion in Winter“) pagal Ruth Wolff parašytą tekstą.

Filme sugrįžimui į praeitį rodoma Kristinos vaikystė, jos elgsena, josios filosofavimas.

Liv Ullmann Kristinos rolėje yra ne tik graži, efektinga, bet ir labai moteriška (tuo labiau, kai ji buvo auklėjama vyriškai). Ullmann yra taip didingai pusi, garbingai teisinga aktorė, kad stebėdami jos ir josios partnerio Finch nušifuotą vaidybą, užmirštam filmo menkumą kitu atžvilgiu. Ullmann yra tokia šilta asmenybė ir taip sąžiningai perduoda moteriškus vidinius išjautimus, kad ji stačiai, kaip aktorė ir moteris, persiviečiama gyvena, tikra, nemeluoja sąžininga.

REDAGUOJA ST. SEMIENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

ŠVENČIŲ NUOTAIKOJE

STEFANIJA STASIENĖ

Kalėdos visų krikščionių šventė. Tai palaimintas laikas, kada Advento tyluma atneša mūsų dvasiai poilsio, ramybės ir gyvenimo šviesos. Dar tebegyvenant švenčių nuotaika, tegul mūsų mintys ir širdys krypta į šventosios Žemės kraštą, į mažąjį Betliejų, kur prieš 2000 metų gimė žmonijos gelbėtojas. Tos pirmosios Kalėdos aną tyliąją naktį Betliejaus kūtėlėje buvo atšventos kukliai ir tyliai. Ten šviesa ir viltis atėjo Kalėdų paprastume ir skurde.

Ramybė, taika, meilė ir draugiškumas visiems

Gimusis Kristus skelbė ramybę, taiką, meilę ir draugystę geros valios žmonėms. Jo amžina grožis, jo tikslo kilmumą, jo meilės dydį mes jaučiam ir šiandien. Todėl Adventas mums skambėjo ilgesiu ir laukimu. Tas laukimas ir ilgesys mūsų širdyse darėsi dar gilesnis, kada prisiminimė anų dienų nuotaikingąjį Kūčių vakarą mieloj tėvynėje — Lietuvoje. Tokių prisiminimų metu viskas nugrimsta į paslaptingąją tylą, kurioje girdime lengvą snagių kritimą ir savo pačių alsavimą, o Kalėdų žvaigždės spindulius tartum matome besiliejančius į baltą, baltą, Kūčių vakaro erdvę. Tai prisiminimai ir sentimentai praieities išgyvenimų.

Dabar sentimentais, praieitimi ir anų dienų jausmais nebegyvename. Modermus žmogus šiandien gal mažiausiai surištas su amžinumu, jis daugiau krypta į kasdieninį gyvenimą, jo rūpesčius bei linksmybes. Todėl tos gražiosios mūsų švenčių tradicijos pamažu blėsta ir nyksta laiko tekmeje. Tėvynėje šiandien Kalėdų šventės ir jų papročiai žiauriausiu būdu išstumiami iš gyvenimo. Ten kiti svetimi mūsų tautai papročiai prievarta įperšami, t.y. svetimos tautos papročiai ir ateistinio charakterio.

Ugdykime meilę kenčiantiems Lietuvoje...

Todėl sugrįžkime bent prisiminimais į anuos laikus ir perduokime tą tyrą Kalėdų nuotaiką mūsų jaunajai kartai. Vinco Krėvės aprašytas Kūčių vakaras tepaliekia nesvetimas mūsų mažiems. Paprastai sakome, kad Kalėdos yra vaikų šventė. Vaikams šių švenčių proga juk ir daugybę dovanų perkame ir eglutes rengiame mokyklose ir šiaip visokių pramogų stengiamės suteikti. Tačiau ne dėl šių išvirsnių apraiškų reiktų Kalėdas laikyti vaikų švente, bet gal daugiau dėl to, jog jų širdys atviros meilei ir tikėjimui. Tad tegul ne nublunksta mūsų Kūčių vakaro nuotaika šio krašto gėrybių šviesoje. Juk Kalėdų metas tinkamiausias veikti į mūsų jaunuolių aktyvią vaizduotę ir jausmus. Ugdydami juose pagarbą vyresniajam, meilę artimui, meilę vargšui ir meilę kenčiančiam broliui bei sesei Lietuvoje, mes geriausiai išryškinsime tikrąją Kalėdų prasmę ne tik pačių švenčių metu, bet ir po jų visam lai-

kui. Kalėdų šilumą ir šviesą paskleiskime toliau nuo savo durų — kaimynystėje, parapiljoje, organizacijose, darbovietėje ir t.t. Tokia nuotaika ir gera valia sutikime ir Naujus Metus. Be širdies grynumo ir tikros meilės mūsų praleistos šventės netenka prasimės.

Dail. Eleonora Marčiulionienė (kairė) savo keramikos darbų parodoj, Jaunimo centre, Chicagoje, su Marija Rudiene, atidariusia parodą. Nuotr. Z. Degučio

MADŲ PARODĄ DETROITE PRISIMENANT

D. JANKIENĖ

Šiais metais Detroito gausu visokių rengimų ir minėjimų, tad nenuostabu, kad turėjome ir madų parodą. Ją suruošė Detroito filisterių skautų komitetas lapkričio 23 d. Kultūriniam centre. Gal todėl, kad pas mus madų paroda retas reiškinys, gal lėmė gera reklama, gal daug modeliutojų, o gal tolimų viešnių atsilankymas — nežinau — bet susirinko apie 400 žmonių, kas mūsų apylinkėje nedažnai atsitinka. Žinoma, susirinko daugiausia moterys, bet buvo nemažai ir „išlaisvintųjų“ vyrų.

Išmanančiai šią madų parodą įvertinti nebandysiu, nes labai esu nestipri tokiuose reikaluose. Galui vienos rankos pirštais sušakiečiuoti matytas madų parodas. Tad pasitenkinsiu tik išsineštais išspūdžiais.

Kokia vis dėlto puiki (nors dar ir ne visai įruošta) mūsų salė. Į visokius parengimus atvykusi publika būna maloniai nustebinta salės papuošimais, kurie pakeičia jos išvaizdą ir sudaro spalvingiausią nuotaiką. Ši kartą, įėjus į vidų, akis patraukė gausybė ružavų balionų, surištų po kelis ir pritvirtintų prie kėdžių. Stalus puošė laukinių daiktų gėlių ir žvakių išradingas derinys. Vėliau sužinojau, kad tai Dalios Gvildienės darbas. Dešimties salės pusėje meniškai išdėliotos ir apšviestos laimėjimams paaukotos dovanos. Aišku, viduryje salės nuo pat sienos tiesiai modeliutojoms paaukštinamas ta-

Tebūnie Kalėdos išitus metus! Prašykime Dievo, kad kalėdinė dvasia, kuri viešpatavo mūsų šeimose Kūčių vakara, dalinantis kalėdaitį prie gausių valgių padengto stalo, pasiliktu su mumis ir kiekvieną dieną ateinančiais metais. Charles Dickens yra pasakęs: „O kad išitus metus būtų Kalėdos! Ir kad geiduliai bei silpnybės, kurios mūsų prigimtas do-rybes žudo, niekad žmonių širdyse nepabustų.“

Mūsų veikla

— Leontina (Liusė) Dargienė yra pirmininkė komiteto, kuris Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus vardu ruošia didelį parengimą — pagerbimą mūsų laisvės švyturio Simo Kudirkos, paskelbiant jį šių metų pačiu garbiausiu — garbingiausiu Amerikos lietuviu. Sausio 19 d. Martini-que restorane bus didžiulis pobūvis, kurio pelno dalis skiriama Simo Kudirkos vaikų Lolitos ir Evaldo stipendijai — mokslo fondui bent po 1.000 dol. kiekvienam, kita dalis skiriama muziejaus kambariui „Laisvoji Lietuva“ įrengimui. Šią Kudirką bankete pristatys gen. kons. J. Daužvardienė. Į garbės komitetą įeina: pirm. Chicagos meras R. Daley, o nariai: vysk. V. Brizgys, gen. kons. J. Daužvardienė, gen. kons. A. Simutis, sen. Ch. Percy, sen. A. Stevenson, Cook apskr. tarybos prez. G.W. Dunne, Mokslo ir pramonės muziejaus prez. D.M. Mac Master, Chicagos vieš. bibliot. prez. R.G. Newman ir kiti.

Simas Kudirka bus pagerbtas kaip Lietuvos LAISVĖS SIMBOLIS

ėiu „geru darbeliu“. Tad jau iš anksto buvo skelbiama, jog pelnas bus skiriamas jaunimui, li-tuanistinei mokyklai ir Kultūros centrui. Pakviesta prie mikrofono Stasė Koronkevičienė, kad publika ne tik su jos rūbais, bet ir su ja pačia galėtų susipažinti. Elena Mykolaitienė švelniu skambiniu sudaro toliau einančios programos nuotaiką. Gražus ir Andriaus Butkūno tvarkomas apšvietimas. D. Jurgutienė trumpai ir taikliai apibūdina modeliuojamus rūbus. Pirmiausia prabėga „jauimi rūbai“, modeliuojami Kristinos Butkūnaitės, Reginos Butkūnaitės, Danutės Gilvydytės ir Astos Jurgutytės. Toliau seka visa eilė modeliutojų, kurios pagal programą yra: Vilija Baukytė, Yolanda Baužienė, Elena Blandytė (Chicago), Rūta Čerškutė (Windsoras), Gintarė Duobaitė, Gina Janušienė, Liolė Kizlauskienė, Izabelė Korsakienė, Audronė Tamulionytė - McDonald, Kristina Mičiūnaitė, Regina Mingelienė, Dalia Orantaitė (Clevelandas), Loreta Petersonaitė, Genutė Rukštelytė - Ervesti, Asta Stašytė, Violeta Tatarūnienė, Aldona Tautkevičiūtė (Windsoras), Audronė Vaitiekaitytė ir Karolė Veselkaitė. (Vaitiekaitytė nemodeliavo).

Kaleidoskopiškai besikeičiant rūbams ir modeliutojoms, jokiū būdu negalėčiau pasakyti, kas ką ir kaip modeliavo, bet pamiršiu, kas labiau liko atminty. Be abejo, savo modeliavimu išsiskyrė viešnios Dalia Orantaitė ir Elena Blandytė. E. Blandytė buvo nepaigailėta katučių, kuo-

Atgarsiai iš Gintaro parodos, surengtos Putnamo seselių rėmėjų Chicagoje. Marija Krauchunienė, skaičiusi paskaitą apie gintarą, prie vienos eksponatų spintose. Nuotr. Vyt. A. Raščausko

Madų parodoj Detrolte. Iš kairės į dešinę: Gražina Urbonienė, Elena Blandytė, Danguolė Jurgutienė ir Stasė Koronkevičienė. Nuotr. Jono Urbono

met D. Jurgutienė pristatė ją ir sumezgė trumpą pokalbį. Iš detroitiečių modeliutojų skyresi Yolanda Baužienė ir Loreta Petersonaitė. Reikia pripažinti, kad ir kitos modeliavo pasigėrėtina. Buvo momentų, kada norėjosi vieną kitą sulaukyti, kad nors minutėlę ilgiau pastovėtų, kad būtų galima geriau apžiūrėti rūbo įdomesnes detales. O tokių detalių buvo daug. St. Koronkevičienės įdomios aplikacijos, nesimetriškai papuošti kalnieriukai arba rankovės, kartais visai skirtingų spalvų ar net visai nulinamos rankovės, paprastos, bet įdomios rūbo sukirpimo linijos ir t. t. Traukė akį Elenos Blandytės mezgimo įvairumas ir tautinių motyvų raštai. Žieminiai palčiai, po jais taip pat meztos suknelės, kurias būtų buvę įdomu geriau pamatyti. Nors labai skirtingi savo išpildymu, abiejų kūrėjų rūbai buvo skoningi, neina į kraštutinumus, palikę gražų išpūdį.

Pati madų paroda susidėjo iš trijų atskirų dalių. Pirmoje dalyje matėme diena pritaikytus rūbus: sukneles, kelnes, palaidinukes, švarkelius, kelnų kostiumėlius, kepuraites.

Trečioje dalyje išėginiai rūbai. Be ilgų suknelių, buvo rodomi dabar madingi puošnūs kelnų kostiumėliai. Kiekvienoje dalyje modeliuojamų rūbų charakteris buvo išryškintas pačios komentatorės apirengimu. Pradžioje D. Jurgutienė dėvėjo juodo aksomo kelnų kostiumėlį, vėliau tautinius rūbus ir paskutinėje dalyje dramblio kaulo spalvos, ilgą vakarinę suknelę, papuoštą stilizuotos tulpės aplikacija.

Antroje dalyje modeliuotus tautinius drabužius norisi išvardinti atskirai. Dažnai matome malonų mūsų akiai tautinių rūbų marmuyną, bet daugelis nežinome jų kilmės. Buvo pakvies-

ta Gražina Urbonienė apibūdin-ti tautinius drabužius. Ji gerai susipažinusi su šių rūbų charakteriu, surinkusi daug informacijos. Suprantama, tautinių drabužių pristatymas reikalauja daugiau laiko. Ši dalis buvo lyg koks pasirodymas, todėl žmonės nerimo — plojo ir daug reikšmingų detalių dingo katučių gar-suose.

Pirmiausiai Kristina Mičiūnaitė modelavo savo vilnietiškus drabužius, nešdama rankoje Vil-niaus verbą. Asta Stašytė, neši-na kanklėmis, modelavo Dalios Navasaitienės dzūkiškus drabu-žius. Karolė Veselkaitė, su ramu-nių kašele rankose, modelavo nuosavus kapsės drabužius. Taip pat savo nuosavus zanavykus drabužius, apsisiautusi senoviška skara, modelavo Vilija Baukytė. Žemaitiškus, Marijos Bankaitie-nės, drabužius modelavo Regi-na Mingelienė. Ji avėjo medinė-nis klumpėmis, atvežtomis iš To-ronto, Klaipėdietiškus drabužius,

trečią — Alės Butkūnienės ta-pyptą paveikslą laimėjo Onutė Rumsaitė - Hartquist ir ketvir-tą — Danguolės Jurgutienės šiaudelių paveikslą laimėjo Ra-sa Baužaitė.

Pabaigai norėtusi pažymėti, kad šios madų parodos svarba ne prabėgusių rūbų įvairume ar įdomume. Dažnai žavimės tautiniais drabužiais, turime daug progų pamatyti įdomių rūbų. Bet svarbiausia, kad jie mūsų tautos dalis, mūsų lietuvių, gal šiuo at-veju lietuvių kūryba — anks-čiau ir dabar. Malonu buvo nuo-dugniau susipažinti su tautiniais drabužiais, malonu matyti, kad lietuvi ir amerikiečių tarpe rei-škiasi su savo kūriniams, ir tiesiog stebėtina, kiek daug galime „iš-spausti“ iš mūsų tautos lobyno, paliekant jį seną, bet kartu iš-keliant į modernias apraškas.

Dar viena gera šio vakaro pu-sė: salėje buvo matyti tokių žmo-nių, kurių jau daugelis metų lie-tuvių parengimuose nesimato.

paskolintus iš Clevelando, mo-deliavo Vida Skiotytė. Nešami tinklai gražiai simbolizavo mūsų pajūrio kraštą. Aukštaitiškus, mamytės ir dukrytės, nuosavus drabužius modelavo Violeta Ta-tarūnienė ir Danutė Petrusėvi-čiūtė. Šioje dalyje muzikinę paly-dą atliko Danutės Petronienės vadovaujamos kanklininkės, pri-temdytoje scenoje gražiai susi-grupavusios.

Pasibaigus parodai, svečiai, Dalios Rackienės rūpesčiu, buvo pavaišinti kavute ir skaniais py-ragaičiais, o Antanas Racka ap-rūpino kokteiliais. Be jau minė-tų asmenų, madų parodos reika-lais rūpinosi: Algis Astašaitis ir Vilija Baukytė — reklama, Ra-mutė Petrusėvičienė — techni-nė priežiūra, Kazys Kizlauskas — muzika.

Tenka suminėti ir loterijos do-vanų laimėtojus: pirmą dovaną, ilgą, vakarinę suknelę, dovano-tą St. Koronkevičienės, laimėjo p. Baukienė, antrą — Gražinos Urbonienės juosmeninę juostą laimėjo dr. Vytautas Majauskas,

padėdama rankoje Vil-niaus verbą. Asta Stašytė, neši-na kanklėmis, modelavo Dalios Navasaitienės dzūkiškus drabu-žius. Karolė Veselkaitė, su ramu-nių kašele rankose, modelavo nuosavus kapsės drabužius. Taip pat savo nuosavus zanavykus drabužius, apsisiautusi senoviška skara, modelavo Vilija Baukytė. Žemaitiškus, Marijos Bankaitie-nės, drabužius modelavo Regi-na Mingelienė. Ji avėjo medinė-nis klumpėmis, atvežtomis iš To-ronto, Klaipėdietiškus drabužius,

Tad esu įtikinta, kad mums rei-kia kuo įvairesnių parengimų, kad kiekvienas galėtų pasirinkti sau patinkamą ir tuo būdu neatitrūktų nuo lietuviškų susibū-rimų.

Ačiū filisterių skautų komite-tui, kad sudarė progą detroitie-čiams pamatyti lietuvių kū-rininius ir susipažinti su liaudies turtu — tautiniais drabužiais. Ačiū visoms viešnioms, nepatin-gėjusioms pas mus atvažiuoti. Ačiū ir „kaimynams“ iš Cleve-lando ir Toronto, kad nepašykš-tėjo paskolinti trūkstanty grožy-bių.

— muzika.

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.

CIGARĖTĖ MOTINOS RANKOJE

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.

Londono medicinos tyrinėtojas dr. J. Colley atkreipia dėmesį į tai, jog motina, kuri vieną ran-koj laiko kūdikį, o antrojo cigare-tę, rizikuoja būti priežastimi kūdi-čio rimtos plaučių ligos. Kūdikiai, kurie pirmaisiais savo amžiaus metais įtraukia cigaretės dūmus, dvigubai daugiau serga plaučių uždegimu ir bronchitu.